

Turkiston

1925-yildan chiqqan boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashining nashri

www.turkiston.uz

2013-yil 7-dekabr, shanba № 97 (15735)

АМАЛГА ОШИРАЁТГАН ИСЛОҲОТЛАРИМИЗНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРИШ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ҚУРИШ — ЁРУҒ КЕЛАЖАГИМИЗНИНГ АСОСИЙ ОМИЛИДИР

Президент Ислон Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 21 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси

Қадрли дўстлар!

Аввало, мана шу ҳашаматли ва бетакрор бинода сиз, азизларим билан қўришганимдан хурсанд бўлганимни, ўзимнинг чуқур ҳурматим ва меҳримни билдириш — мен учун катта бахт, десам, қалбимда, юрагимда бўлган гапни айтган бўламан.

Бугунги тантанали мажлисимизнинг мақсад-муддаоси — ҳаётимиз қомуси бўлмиш Конституциямизнинг 21 йиллигини нишонлаш, Асосий қонунимиз белгилаб берган юксак мақсадларни амалга оширишда, юртимизда янги жамият, янги ҳаёт қуришда эришган ютуқларимиз ва олдимизда турган вазифаларни аниқлаб олишдан иборатдир.

Ҳақиқатан ҳам, 1992 йил 8 декабрда қабул қилинган Конституциямиз Ўзбекистон тарихида, узоқ, давомли мақсад ва вазифаларимизни аниқ белгилаб беришда ўзининг пухта ўйланган тамойил ва қоидалари билан ишончли ва ҳал қилувчи омил бўлди, деб таъкидлашга барча-барча асосларимиз бор.

Конституциямиз негизига қўйилган талаб ва қоидаларга тўлиқ мос келадиган, дунё ҳамжамиятида «Ўзбек модели» деб ном қозонган, мамлакатимизни ислоҳ этиш ва модернизация қилиш йўли нақадар тўғри эканини бугун ҳаётнинг ўзи тасдиқлаб бермоқда.

Ушбу моделнинг мазмун-моҳияти машхур беш тамойилда мужассам топ-

гани барчамизга яхши маълум. Бу тамойиллар иқтисодий мафкурадан холи қилиш, қонун устуворлигини таъминлаш, давлатнинг бош ислоҳотчи сифатидаги бошқарувчилик ролини тан олиш, мамлакатимизнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, кучли ижтимоий сиёсат юритиш, шунингдек, сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларни босқичма-босқич амалга оширишдан иборат экани билан алоҳида ажралиб туради.

Шулар ҳақида гапирганда, муҳим бир масалага эътиборингизни қаратишни истардим.

Демократик жараёнларни сунъий равишда тезлаштириш, шошма-шошарлик, турли инқилобий тўнтаришлар йўли қандай аянчли оқибатларга олиб келиши мумкинлигини ҳаётнинг ўзи барча мисолларда тасдиқлаб бераётгани бугун ҳаммамизга аён.

Фақатгина биз танлаган босқичма-босқич, тадрижий ривожланиш йўли халқимиз кўзлаган эзгу ниятларга эришишга, замонавий демократик талабларга жавоб берадиган давлат, инсон манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликлари энг олий қадрият бўлган, қонун устуворлигини таъминлайдиган жамият барпо этишга олиб келиши муқаррар. Буни ҳаётимизнинг ўзи бугун исботлаб бермоқда.

(Давоми 2-бетда)

ТАРАҚҚИЁТИМИЗ ВА ФАРОВОНЛИГИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСИ

«Ўзбекистон» халқаро анжуманлар саройида 6 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинган куннинг 21 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Унда давлат ва жамоат арбоблари, фан, маданият ва санъат намояндалари, пойтахт жамоатчилиги, мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган хорижий давлатларнинг элчихоналари ва халқаро ташкилотлар ваколатхоналари вакиллари иштирок этди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ҳоқими Р.Усмонов очди.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси янгради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов тантанали йи-

гилишда маъруза қилди. Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси мамлакатимизда демократик давлат ва фуқаролик жамияти барпо этиш, инсон ҳуқуқ ва манфаатларини таъмин-

лаш, Ватанимиз тараққиёти ва турмушимиз фаровонлигини юксалтиришнинг ҳуқуқий кафолати бўлиб келаётганини таъкидлади.

Конституциямиз нормаларининг ҳаётга татбиқ этилиши жамиятимизда қарор топган тинчлик ва ҳамжиҳатликда, ҳаётимизга янгича мазмун бағишлаётган ислоҳотлар самарасида, одамларимизнинг ўзгариб бораётган онгу тафаккурида, ҳар бир оила, ҳар бир инсон ҳаётида ўз ифодасини топмоқда.

(Давоми 5-бетда)

ВАТАНИМИЗНИНГ ЮКСАК МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Президентимиз Ислон Каримов 6 декабрь куни Оқсаройда бир гуруҳ юртдошларимизга Ватанимизнинг юксак мукофотларини топширди

Президентимиз Ислон Каримовнинг фармонларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 22 йиллиги арафасида мамлакатимиз тараққиётига катта ҳисса қўшган, давлатимиз иқтисодий салоҳиятини юксалтириш, эл-юртимиз тинчлиги ва осойишталигини янада мустаҳкамлашда ўрнатилган ва намуна кўрсатган, жамиятимизнинг ижтимоий-иқтисодий, илмий-техник ва маънавий-маърифий ҳаётида алоҳида эътиборга сазовор бўлган бир гуруҳ юртдошларимиз давлат мукофотлари — фахрий унвонлар, орден ва медаллар билан тақдирланган эди.

Оқсаройда 6 декабрь куни ана шу юксак мукофотларни тантанали топшириш маросими бўлди.

— Авваламбор, бугун мана шу муҳташам залда сиз, азизларни Конституция куни билан табриклаб, сизларга чуқур ҳурматимни изҳор этиб, барчангизга

сиҳат-саломатлик, тинчлик-омонлик, янги-янги омадлар тилашга ижозат бергайсиз, — деди Ислон Каримов. — Сиз, мухтарам юртдошларимизни давлат мукофотлари билан шу байрам арафасида қутлаш, табриклаш яхши бир одатга, аънамага айланиб қолди.

Бугун мана шундай тантанали маросимда сиз, азизларга ана шу юксак мукофотларни топшириш мен учун шарафли вазифа бўлиб, сизларнинг қаторингизда ўзимга ҳам катта хурсандчилик етказмоқда, десам, кўнглимдаги гапни айтган бўламан.

Шу фурсатдан фойдаланиб, сизлар билан бирга давлат мукофотларига сазовор бўлган барча юртдошларимизни бағримга босиб, уларни ҳам чин қалбимдан табриклаш менга чуқур мамнуният етказди, деди Президентимиз.

(Давоми 5-бетда)

АМАЛГА ОШИРАЁТГАН ИСЛОХОТЛАРИМИЗНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРИШ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ҚУРИШ – ЁРУҒ КЕЛАЖАГИМИЗНИНГ АСОСИЙ ОМИЛИДИР

(Давоми, аввали
1-саҳифада)

Сиёсий ислохотларимиз негизда турган демократик давлат қуришнинг энг асосий талаби бўлмиш ҳокимиятнинг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимиятига бўлиниши, улар ўртасидаги муносабатларда ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанатини таъминлайдиган тизим барпо этганимиз алоҳида эътиборга сазовордир.

Иқтисодийимизда туб демократик ва бозор ислохотларининг амалга ошириладигани, хусусий мулкка кенг йўл очиб бериш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳал қилувчи кучга айланиб бораётган фермерликни ривожлантириш учун қулай шароитлар, имтиёз ва преференциялар яратиш, хусусий мулк ва мулкдорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича кўп қонун ҳужжатлари қабул қилингани муҳим принципиал аҳамиятга эга бўлди.

Шу борада жамиятимизни эркинлаштириш, бизнес юришти учун ҳуқуқий ва қонунчилик базаси ҳамда зарур шароитларнинг мунтазам равишда такомиллаштириб борилгани иқтисодийимизни изчил ва барқарор ривожлантиришда, аҳолимизнинг ҳаёт даражаси ва сифатини юксалтиришда катта ўрин тутганини қайд этиш лозим.

Биз мамлакатимизда кичик бизнес ва тадбиркорликнинг тараққиёти, хусусий мулкнинг жадал ривожини учун ғоят қулай ва устувор шароитларни яратиб берар эканмиз, аввало, шуларнинг ҳисобидан иқтисодийимизнинг ўсиш суръатларини тезлаштириш, аҳолимизнинг иш билан банд бўлиши ва даромад топиши билан бир қаторда, биз учун янги бўлган, демократик ислохотларнинг асосий таянчи ва ҳаракатлантирувчи кучи — ўрта синфни шакллантиришнинг кўзда тутамиз.

Ўз-ўзидан аёнки, тобора чуқурлашиб бораётган ислохотлар натижасида эришилаётган ўта муҳим ўзгаришлар ҳеч қачон бир кунда, кимнингдир буйруғи ёки хоҳиши ҳисобидан бўлмайди. **Бунинг учун албатта вақт керак, энг асосийси — бу ислохотларнинг мазмуни ва мақсадларини жамиятимиз, халқимиз чуқур англаб олиши ва қўллаб-қувватлаши ҳал қилувчи аҳамиятга эга.**

Тақрор айтишга тўғри келади — фақатгина халқимизнинг қўллаб-қувватлаши ҳар қандай ислохотларга куч беради.

Жамиятимизни ислоҳ қилиш борасидаги мақсад ва вазифаларимизнинг маъно-моҳиятини ана шундай тушунишдан келиб чиқиб баён этилган «Ислохот — ислохот учун эмас, аввало инсон учун», «Янги уй қурмай туриб, эски-

сини бузманг» деган машҳур шiorлар эл-юртимиз ўртасида кенг ёйилиб, қўллаб-қувватланаётгани бежиз эмас, албатта.

Азиз юртдошлар!

Бугунги кунда Конституциямиз муҳрлаб қўйган тамойилларни амалга ошириш йўлидан дадил қадамлар қўйиб бораётганимиз, давлат қурилиши, ижтимоий-сиёсий, социал-иқтисодий ва гуманитар соҳаларда биз амалга ошираётган кенг қўламли ислохотлар ва демократик янгиланишлар, аҳоли турмуш даражаси ва сифатининг жадал ўсиб, юртимиз қиёфаси, мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамиятидаги ўрни бутунлай ўзгариб бораётгани барчамизга катта гуруҳ ва ифтихор бағишлайди.

Ўтган 22 йиллик мустақил тараққиётимиз давомида мамлакатимиз эришаётган натижа ва марралар ҳақидаги кўрсаткичлар юртимизда бўлаётган мислсиз ўзгаришлар тўғрисида аниқ тасаввур беради.

Ана шу даврда Ўзбекистон иқтисодийи 4,1 баробар ўсди. Агарки мамлакатимиз аҳолиси айна шу даврда қарийб 9,7 миллионга кўпайиб, бугунги кунда 30 миллион 500 мингга яқин кишини ташкил этаётганини ҳисобга оладиган бўлсак, аҳоли жон бошига нисбатан ўсиш 3 баробардан зиёдни ташкил этиши бизнинг нақадар улкан тараққиёт йўлини босиб ўтганимиздан далолат беради.

Жаҳон миқёсида ҳали-бери давом этаётган молиявий-иқтисодий инқирознинг жиддий таъсирини қарамасдан, мамлакатимиз ялпи ички маҳсулотининг йиллик ўсиши 2008-2013 йилларда 8 фоиздан ошди, 2014 йилда эса бу кўрсаткич 8,1 фоизни ташкил этади. Бундай ўсиш суръатларини камдан-кам давлатларда қузатиш мумкин.

Ўтган давр мобайнида макроиқтисодий кўрсаткичларнинг мутаносиблиги, давлат бюджетимизнинг профицит билан, яъни ошириб бажарилиши таъминланмоқда.

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда аҳолининг реал ялпи даромадлари жон бошига 8,2 баробар ошганининг ўзи халқимизнинг ҳаёт даражаси тобора ўсиб бораётганидан далолат беради. Ўзбекистоннинг ташқи давлат қарзи ялпи ички маҳсулотга нисбатан 16 фоиздан ошмаяпти, экспорт ва олтин-валюта захираларимиз ҳажми кўпайиб бормоқда.

Истиқлол йилларида мамлакатимиз иқтисодийида доллар ҳисобида 162 миллиарддан ортик капитал маблағ ўзлаштирилган бўлиб, бунинг 56 миллиард доллардан зиёди хорижий инвестициялардир.

Фақатгина 2013 йилнинг ўзида капитал инвестициялар ҳажми доллар ҳисобида қарийб 14 миллиардни ёки ялпи ички маҳсулотга нисбатан 23 фоизни ташкил этади.

Буларнинг барчаси аввало иқтисодийимиздаги ижобий таркибий ўзгаришлар натижаси, янгитдан ишга туширилган, жаҳон бозорида талаб катта бўлган рақобатдош маҳсулотлар ишлаб чиқараётган юзлаб, минглаб замонавий корхоналар демакдир.

Бу рақамлар аввало юзлаб, минглаб километр темир йўллар ва автомобиль йўллари, юз минглаб уй-жойлар қурилгани, инфратузилма объектлари бунёд этилгани, шаҳар ва қишлоқларимиз қиёфасининг тубдан ўзгариб, аҳоли фаровонлиги ва ҳаёт сифати ошиб бораётганининг далилидир.

Бугун бир фикрни ҳеч иккиланмасдан, тўла ишонч билан айтишимиз мумкин: Ўзбекистон тарихан қисқа муддатда иқтисодийи бирёклама ривожланган, асосан пахта хомашёси етказиб беришга мослашган, пахта яккаҳоқимлиги ҳалокатли тус олган қолоқ республикадан тез суръатлар билан ўсиб бораётган замонавий саноат тармоғига эга бўлган, жадал тараққий этаётган мамлакатга айланди. Бунинг яққол тасдиғи — мамлакатимизнинг ялпи ички маҳсулоти таркибида саноатнинг улуши 1990 йилдаги 14,2 фоиз ўрнига бугунги кунда 24,3 фоизни ташкил этгани, айна пайтда қишлоқ хўжалигининг улуши эса 34 фоиздан 17 фоизга камайганидир.

Биз учун мутлақо янги бўлмиш автомобилсозлик, моторсозлик ва уларга бутловчи қисмлар тайёрлайдиган соҳаларга, нефть ва газни қайта ишлайдиган, фармацевтика маҳсулотлари, замонавий телевизор ва компьютерлар ишлаб чиқарадиган янги-янги саноат тармоқларига асос солинди. Шунингдек, озиқ-овқат, энгил саноат, кимё, қурилиш материаллари саноати ва бошқа тармоқлар тўлиқ модернизация қилинди ва дунё бозорида рақобатдош бўлган товарлар ишлаб чиқариш бошланди ва давом этмоқда.

Ўзининг аҳамияти ва моҳиятига кўра ҳеч нарса билан қиёслаб бўлмайдиган ҳаётимиздаги ўзгаришлар ҳақида гапирганда, аввало одамларимизнинг дунёқарашини ва кайфиятини, фикру зикри, уларнинг ҳаётга, ўз меҳнати натижасига муносабати тубдан ўзгариб, юксалиб бораётгани ҳақида тўхталмасдан ўтолмаймиз.

Бугун инсоннинг ўзи ўзгармоқда, унинг гражданлик ва сиёсий онги, ҳуқуқий маданияти ўсмоқда. Биз коммунистик мафкура асоратларидан, боқимандалик кайфиятидан, турли сохта қолиплардан тўла халос бўлиб бормоқдамиз. Мустақил фикрлайдиган, замонавий билим ва касб-ҳунарларга эга, ҳаётга янгича қарайдиган, собиқ мустабид тузумга хос тушунчалардан озод бўлиб вояга етаётган, ўз фикри ва қарашларига эга

бўлган навқирон ёшларимиз ҳаётга ишонч билан кириб келмоқда, жамиятимизда мустақам ўрин олмоқда ва мамлакатимизнинг тараққиёти йўлида ҳал қилувчи кучга айланмоқда.

Ҳаётимизда амалга ошириладиган бундай ўзгаришлар аввало нимани англатади?

Биринчидан. Бу амалий ишлар авваламбор мамлакатимизда замонавий демократик жамият қарор топаётгани ва изчил ривожланаётганидан, аҳолининг ҳаёт даражаси ва сифатининг юксалиб боришига замин бўлаётган иқтисодийимизнинг барқарор суръатлар билан ўсаётганидан, Ўзбекистонимизнинг халқаро майдондаги обрў-эътибори тобора ортиб бораётганидан дарак беради.

Энг муҳими, юртимизда амалга ошириладиган ислохотларнинг самарадорлиги ва таъсирчанлиги Ўзбекистоннинг дунёдаги ривожланган демократик давлатлар қаторига кириши учун бугунги кунда барча имкониятлар яратилди, деб айтишга тўла асос беради.

Иккинчидан. Биз қўлга киритган марралар мустақил ривожланишнинг ўтган даврида халқимизнинг тарихий ва миллий хусусиятларини инобатга олган ҳолда, мамлакатимиз Конституциясида белгилаб қўйилган стратегик мақсад ва вазифалар сари тадрижий, босқичма-босқич ва изчил илгарилаб бориш нақадар тўғри бўлганини тасдиқламоқда.

Учинчидан. Айна вақтда биз бир ҳақиқатни яхши англаймиз: албатта, замонавий Конституцияга, унда кўрсатиб берилган мақсад-муддаоларга эришиш учун ишлаб чиқилган ажойиб Стратегияга эга бўлиш мумкин. **Аммо, меҳнатқаш ва олижаноб халқимиз бу йўлда тоғдек таянч бўлиб турмас, ўзингиз айтинг, азиз дўстларим, қадрдонларим, биз мана шундай юксак марраларни қўлга кирита олармидик?**

Фақат халқимизнинг мардлиги ва матонати, жонқуярлиги ва қатъияти, одамларимизнинг беқиёс меҳнати барчамизга ҳақли равишда фахру ифтихор бағишлайдиган улкан ютуқ ва натижаларга эришиш имконини беради.

Бугун, мана шу юксак минбардан туриб, сиз, азизларнинг барчангизга, сизларнинг тимсолингизда азму шижоатли, фидойи халқимизга яна бир бор ўзимнинг чуқур миннатдорлигимни билдириб, таъзим қилишга ижозат бергайсиз.

Хурматли дўстлар!

Ўтган даврда амалга оширган ишларимизни сарҳисоб қилар эканмиз, аввало, эришилган ютуқларга маҳлиё бўлиб, хотиржамлик кайфиятига берилмаслигимиз, реал воқеликдан узилиб қолмаслигимиз зарурлигини, ўйлайманки, ҳаммамиз яхши

тушунамиз.

Биз бугунги дунёда эгаллаб турган ўрнимизни холисона ва танқидий баҳолашимиз, тобора ўсиб бораётган ҳаёт талаблари билан ҳамохан тарзда боришимиз, ўз истиқболимизга очиқ кўз билан қараган ҳолда қадам қўйишимиз ниҳоятда муҳимдир.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан 2010 йилнинг ноябрь ойида Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясининг қабул қилиниши юртимизда амалга ошириладиган демократик янгиланиш ва модернизация жараёнларининг қонуний ва мантиқий давоми бўлди.

Мазкур Концепция, моҳият эътиборига кўра, узоқ муддатга мўлжалланган Дастур бўлиб, у бугунги глобаллашув замонида, дунё шиддат билан ўзгариб бораётган бир шароитда ўзаро узвий боғлиқ бўлган сиёсий ва иқтисодий ислохотлар, давлат ҳокимияти ва бошқаруви тизимини демократлаштириш ва эркинлаштириш, суд ҳокимиятининг мустақиллигини, сўз ва ахборот эркинлигини, сайлов эркинлигини таъминлаш, сайлов тизимини такомиллаштириш, фуқаролик жамиятини ривожлантириш бўйича устувор вазифаларни белгилаб берди.

Ўтган давр мобайнида бу йўналишларнинг ҳар бири бўйича анча ишлар бажарилди ва бажарилмоқда. Бундай ўзгаришларни барчамиз матбуотимизда ва телевидение орқали муҳокама қилинаётган лойиҳалар ва парламентимиз — Олий Мажлисимиз қабул қилаётган кўпгина қонунлар мисолида кўришимиз, кузатишимиз қийин эмас, албатта.

Шу борада ўтган давр мобайнида парламентимиз фаолиятини янада такомиллаштиришга оид қатор тузатишлар қабул қилганимиз эътиборга сазовор, деб ўйлайман. Қонунлар ва меъёрий ҳужжатларни кўриб чиқиш ва қабул қилишнинг барча босқичларида депутатлар ва сиёсий фракцияларнинг роли кучайтирилгани ва бугунги кунда фракциялар (депутатлик гуруҳлари)нинг фикр ва таклифларини ҳисобга олмасдан туриб биронта ҳужжат қабул қилинмаслиги бу йўлда катта қадам бўлди, десам, ҳеч қандай хато бўлмайди.

Бугун олдимизда турган демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш вазифаси ҳақида гапирар эканмиз, энг аввало давлат ҳокимияти фаолияти устидан жамоатчилик назоратининг яхлит тизимини ташкил қилиш, бунинг учун ҳуқуқий нормаларни мустаҳкамлаш, керак бўлганда, маҳсул қонунларни қабул қилиш лозим.

(Давоми 3-саҳифада)

АМАЛГА ОШИРАЁТГАН ИСЛОҲОТЛАРИМИЗНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРИШ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ҚУРИШ – ЁРУҒ КЕЛАЖАГИМИЗНИНГ АСОСИЙ ОМИЛИДИР

(Давоми, аввали 1-, 2-саҳифаларда)

Шу нуқтаи назардан қараганда, «Ижтимоий шериклик тўғрисида», «Ўзбекистон Республикасида жамоатчилик назорати тўғрисида»ги қонун лойиҳаларини чуқур муҳокама қилиш ва уларни қабул қилишни тезлаштириш энг муҳим вазифаларимиздан биридир. Шулар қаторида «Оммавий ахборот воситалари фаолиятининг иқтисодий асослари тўғрисида», «Оммавий ахборот воситаларининг давлат томонидан қўллаб-қувватлаш кафолатлари тўғрисида»ги оммавий ахборот воситаларининг мустақиллиги, ахборот ва сўз эркинлигини таъминлайдиган, эркин ахборот майдонини ташкил қиладиган бошқа қонунларнинг муҳокамасини тезлаштириш ва қабул қилиш даркор.

Концепцияга мувофиқ, суд-хуқуқ тизимини янада ислоҳ этиш, жамиятни ривожлантириш ва демократлаштиришнинг муҳим таркибий қисми сифатида судларнинг мустақиллиги ва эркинлигини мустақиллаш, қонун устуворлигини, инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли ҳимоясини таъминлаш бўйича изчил ишлар амалга оширилди.

Аввало, прокуратура органларининг суд ҳокимияти устидан назорат функциялари тўлиқ бекор қилинди, прокуратура ваколатларидан суд қарорлари ижросини тўхтатиб туриш ҳуқуқи чиқарилди. Жиноят ишини юритишда суд назоратини мустақамлаш, ҳимоя ва айблов тортишувини таъминлаш тизими ва механизмларини такомиллаштиришда «Хабас корпус» институти қўлланишини кенгайтириш бўйича қонун ҳужжатлари амалга оширилмоқда.

Жиноят-процессуал қонунчиликдан суднинг жиноят ишини кўзғатиш, жиноят иши бўйича айблов хулосаларини эълон қилиш ваколатлари соқит қилинди, судгача иш юритиш босқичида тергов устидан суд назорати кучайтирилди. Шахсни лавозимидан четлаштириш ва тиббиёт муассасасига жойлаштириш каби процесуал мажбуриятлар чораларини қўллаш ваколатлари судларга берилди.

Қабул қилинган қонунчилик ҳужжатларига кўра, тезкор қидирув ишларини олиб боришнинг аниқ асослари белгиланди, бу жараёнда қонунчиликка риоя қилиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, маъмурий ўзбошимчаликка йўл қўймаслик бўйича реал ҳуқуқий кафолатлар яратилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг суд тизими ходимларининг ижтимоий ҳимоясини тубдан яхшилаш, шунингдек, туман ва шаҳар умумий юрисдикция судларининг фаолиятини такомиллаштириш ва самарадорлигини

ошириш бўйича ташкилий чора-тадбирлар тўғрисидаги фармонларининг қабул қилиниши суд ҳокимиятининг нуфузини мустақамлаш, замонавий демократик талабларга жавоб берадиган суд кадрларини танлаш ва тайинлашнинг самарали тизимини яратиш борасида муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2013 йилнинг июнь ойида қабул қилинган «Юридик кадрларни тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ, Тошкент давлат юридик институти Тошкент давлат юридик университетига айлантирилди, юридик таълим тизимининг фундаментал асосларини тубдан ислоҳ қилиш ва яхшилашнинг пойдевори яратилди.

Бугунги кунда нодавлат нотижорат ташкилотлари демократик кадриятлар, одамларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг ижтимоий, социал-иқтисодий фаоллиги ва ҳуқуқий маданиятини оширишнинг муҳим омилига айланмоқда.

Ҳозирги пайтда мамлакатимизда фаолият юритаётган нодавлат нотижорат ташкилотларининг сони 6 мингдан орди, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди томонидан грантлар бўйича берилаётган маблағлар миқдори сўнгги уч йилда 2 баробар кўпайди.

Нодавлат нотижорат ташкилотлари соғлиқни сақлаш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, бандликни таъминлаш ва аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини қўллаб-қувватлаш соҳаларидаги долзарб муаммоларни ҳал қилиш бўйича дастурларни амалга оширишга, шунингдек, ҳуқуқий меъёрларни ишлаб чиқиш жараёнига кенг жалб қилинмоқда. Концепция доирасида тайёрланаётган қонун лойиҳалари, айти пайтда катта ижтимоий аҳамиятга эга бўлган бошқа қонун ҳужжатлари бўйича жамоатчилик ўртасида муҳокамалар ўтказилмоқда.

Бунинг яққол тасдиғини фуқаролик жамияти институтлари, оммавий ахборот воситаларининг «Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари фаолиятининг очиклиги тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳасини синовдан ўтказиш бўйича Бухоро ва Самарқанд вилоятларида қарийб бир йилдан буён ўтказилаётган ҳуқуқий тажрибада кенг иштирок этаётганида кўриш мумкин.

Шулар ҳақида ва амалга ошираётган ишларимизнинг давоми ҳақида гапирар эканмиз, яна бир муҳим масалага эътибор қаратишимиз лозим.

Ривожланган демократияга эга бўлган давлатларнинг тажрибаси, шу билан бирга, Ўзбекистоннинг сиёсий ва конституцион ривожланишининг мантаний йўли халқимиз, жамоатчилигимизнинг намоёндалари бўлмиш вакиллик, депутатлик органларининг жамиятимиз ҳаётидаги роли ва аҳамиятини янада оширишни, содда қилиб айтганда, бу йилда бошлаган ишларимизни изчил давом эттиришни талаб этмоқда.

Айти шу борада Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг юқори палатаси — Сенат ҳамда куйи — Қонунчилик палатасининг ролини янада кенгайтириш, фақатгина қабул қилинган қонунларнинг ижросини текшириш билан чегараланмасдан, Вазирлар Маҳкамаси ҳамда ижро органлари фаолияти устидан назоратини кучайтириш, ички ва ташқи сиёсатни амалга оширишда, энг муҳим стратегик масалалар бўйича қарорлар қабул қилишда ҳуқуқ ва ваколатларини ошириш учун Конституциямизга тегишли кўшимча ва ўзгартиришлар киритиш мақсадга мувофиқ бўлади. Шулар қаторида Вазирлар Маҳкамаси ва жойлардаги ижро ҳокимиятларининг масъулиятини ошириш, Олий Мажлис ва маҳаллий кенгашларда уларнинг ҳисоботини мунтазам равишда эшитиш ва тегишли хулосалар чиқаришни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда.

Ҳеч шубҳасиз, пухта ўйланган бундай ислоҳотларни давом эттириш биз кўзлаган, яъни «Кучли давлатдан кучли фуқаролик жамиятига ўтиш» тамойили — принципини амалга оширишда янги қадам бўлади.

Муҳтарам ватандошлар!

Ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий тараққиётнинг аниқ устувор йўналишларини белгилаб олишда сиёсий партияларнинг ролини кескин кучайтириш, мамлакатимизни ислоҳ этиш ва модернизация қилиш бўйича стратегик вазифаларни ҳал этишда уларнинг иштирокини кенгайтириш демократик ислоҳотларни изчил амалга оширишнинг энг муҳим омилига айланмоғи зарур.

Бошқача қилиб айтганда, **кўппартияли тизимни мустақамлаш ва партиялараро рақобатни кучайтириш — биз кўзлаган демократик давлат барпо этишнинг энг муҳим шартларидан бирига айланиши даркор.**

Биз бу ўринда ўз низомига ва жамият олдида турган муаммоларни ҳал қилиш борасида ўз нуқтаи назари аниқ ифода этилган ҳаракат дастурига эга бўлган сиёсий партияларни кўзда тутамиз. Сўз, аввало, ўз электоратига эга бўлган, давлат ва жамият қурилишининг асосий масалалари, мамлакатда юритилаётган ички ва

ташқи сиёсат бўйича аниқ-равшан позицияси билан, сайловда мазкур партия учун овоз берадиган одамлар манфаатларини қатъий ҳимоя қилишга қодирлиги билан сайловчилар ўртасида обрў қозонган партия ҳақида бормоқда.

Ушбу масалаларнинг барчаси 2014 йилнинг декабрь ойида Олий Мажлис ва маҳаллий ҳокимият вакиллик органларига ўтказиладиган умумхалқ сайловлари нуқтаи назаридан алоҳида долзарб аҳамият касб этади.

Юқорида айтилган фикр-мулоҳазаларни яқунлаб, хулоса қилар эканмиз, Конституциямиз муқаддимасига бугун яна бир бор мурожаат қилиш ўринли бўлади, деб ўйлайман.

Ушбу муқаддимада, жумладан, куйидаги қоида баён қилинган: «Ўзбекистон халқи: инсон ҳуқуқларига ва давлат суверенитети ғояларига содиқлигини тантанали равишда эълон қилиб, ҳозирги ва келажак авлодлар олдидаги юксак масъулиятини англаган ҳолда, демократия ва ижтимоий адолатга садоқатини намоён қилиб, республика фуқароларининг муносиб ҳаёт кечиртишларини таъминлашга интилиб, инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлат барпо этишни кўзлаб, ўзининг мухтор вакиллари сиймосида Ўзбекистон Республикасининг мазкур Конституциясини қабул қилди».

Мен бугун ушбу муҳташам залда тўпланган сиз, азизларга, сизларнинг тимсолингизда бутун халқимизга мурожаат қилиб айтмоқчиман. **Биз ўтган йиллар давомида амалга оширган барча эзгу ишларимизни давом эттириб, келгусида ҳам ўз танлаган йўлимиздан ҳеч қачон ортга қайтмаймиз ва Конституциямизда белгилаб берилган барча олижаноб мақсад-муддаоларимизни сўзсиз амалга оширамиз.**

Азиз юртдошлар!

Ватанимизни ҳар томонлама тараққиёт этириш ва обод қилиш борасидаги ишларимизни янги, юксак босқичга кўтариш мақсадида 2013 йилга мамлакатимизда «Обод турмуш йили» деб ном берганимиз эл-юртимиз томонидан катта мамнуният билан қабул қилинди.

Йил давомида давлатимиз ва жамиятимизнинг барча куч ва имкониятларини сафарбар этиб, мамлакатимизда улкан ишлар амалга оширилди ва айтиш мумкинки, бу кўпгина масала ва муаммоларни ечишга катта ҳисса қўшди.

Жорий йилда обод ҳаётнинг асосий шартини бўлган аҳолининг реал даромадларини ошириш, кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик ва фермерлик ҳаракатини янада ривожлантириш, янги-янги иш ўринлари яратиш, социал масалаларни ечиш борасидаги ишларимизни изчил давом эттирдик.

Ўйлайманки, сизлар яхши хабардорсиз, мамлакатимизда ҳар йили давлат бюджетини қабул қилишда айти ижтимоий соҳани ривожлантиришга алоҳида аҳамият берилади. 2013 йилда бу соҳага ажратилган маблағлар бюджетимиз умумий харажатларининг 60 фоизини ташкил этди. Бу эса 2012 йилга нисбатан 1 триллион сўмга кўпроқдир.

Бугунги кунда одамларимизнинг ҳаёт даражаси қандай ўсиб бораётгани ҳақида гапирганда, яққол кўзга ташланадиган баъзи бир кўрсаткичларга эътиборингизни қаратмоқчиман.

Ҳозирги вақтда мамлакатимизда яшаётган ҳар учта оиланинг биттаси шахсий энгил автомобилга эга. Юртимиздаги ҳар 100 та оилга ўртача 80 та холодильник, 146 та телевизор тўғри келмоқда. Бу эса баъзи оилаларда икки-учтадан телевизор борлигини кўрсатади. Шунингдек, аҳолининг кир ювиш машинаси, пилесос, микротўлқинли печлар, шахсий компьютер ва бошқа зарур воситалар билан таъминланиш даражаси ортиб бормоқда.

Республикаимизда мобиль алоқа хизматидан фойдаланувчилар сони 19 миллион нафарни ташкил этиб, ҳар бир оилга ўртача 3 та уяли телефон тўғри келмоқда. Шунингдек, мамлакатимизда интернет абонентлари сони ўтган йилга нисбатан 18,3 фоизга ўсиб, ҳозирги пайтда 7 миллион 100 минг нафарни ташкил этмоқда.

Албатта, бу рақамлар охириги йилларда аҳолиимизнинг нафақат турмуш даражаси ошиб, аввало, ҳаётимиз сифати тобора юксалиб бораётганидан далолатдир.

2013 йилнинг ўзида қишлоқ аҳлига уй-рўзғор буюмлари сотиб олиш учун қарийб 68 миллиард сўмлик истеъмол кредитлари, ёш оилаларга уй-жой қуриш ва уларнинг шу борадаги интилишларини молиявий қўллаб-қувватлаш мақсадида 346 миллиард сўмдан ортиқ, яъни ўтган йилга нисбатан 10 фоиз кўп ипотека кредитлари ажратилганини таъкидлаш зарур.

Биз учун долзарб аҳамиятга эга бўлган аҳоли бандлигини таъминлаш учун жорий йилда 970 мингдан ортиқ иш ўрни яратилиб, уларнинг 60 фоизи қишлоқ ҳудудларида ташкил этилгани, энг муҳими, касбуналар коллежларини битирган 500 мингдан зиёд йигит-қизларимизни ишга жойлаштирганимизнинг ўзи энг катта ютуқларимиз қаторига киради.

Яна бир устувор вазифамиз — халқимиз саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлиқни сақлаш тизимини такомиллаштириш ва самарасини ошириш, профилактика ишларини кучайтириш бўйича бажарган ишларимиз ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман.

(Давоми 4-саҳифада)

АМАЛГА ОШИРАЁТГАН ИСЛОҲОТЛАРИМИЗНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРИШ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ҚУРИШ – ЁРУҒ КЕЛАЖАГИМИЗНИНГ АСОСИЙ ОМИЛИДИР

(Давоми, аввали
1-, 2-, 3-саҳифаларда)

Туғруқ ёшидаги 7 миллион аёл ҳамда 7 миллион 300 минг нафар бола тиббий кўриқдан ўтказилди, 195 минг нафар ёлғиз қариялар, ногирон ва пенсионерларга малакали тиббий ёрдам кўрсатилди.

Йил мобайнида мамлакатимиз бўйича 311 миллиард сўмлик бюджет маблағи ҳисобидан 146 та замонавий тиббиёт муассасаси фойдаланишга топширилди. Жумладан, Андижон вилоят кўп тармоқли тиббиёт марказида янги даволаш корпуси ва диагностика бўлими, болалар касалликлари санаторийи барпо этилди. Қашқадарё вилоятининг Чирокчи туманида тиббиёт бирлашмаси, Сурхондарё вилоятида кўп тармоқли болалар ва катталар тиббиёт марказлари, Фарғона вилоятининг Ўзбекистон ва Қўштепа туманлари тиббиёт бирлашмалари ва бошқа ўнлаб касалхоналар тубдан реконструкция қилинди.

Шу билан бирга, Тошкент шаҳридаги Педиатрия тиббиёт институти клиникасида ҳамда Республика педиатрия ихтисослашган илмий-амалий тиббиёт марказида янги жароҳлик корпуслари ишга туширилди.

Биргина 2013 йилнинг ўзида Республика ихтисослашган хирургия марказининг кардиохирургия мажмуаси ва бошқа шундай шифохоналарда юрак-қон томир касалликларига чалинган 4 мингдан зиёд бемор дардига даво топди.

Наманган ва Урганч шаҳарларида эса юрак клапанларини алмаштириш, туғма ва орттирилган юрак касалликларини операция қилиш, электр кардиостимулятор имплантацияси, эхокардиография каби даволашнинг янги усуллари йўлга қўйилди. Нукус, Қарши, Фарғона, Самарқанд, Бухоро, Жиззах шаҳарларида эса юрак ҳолатини узлуксиз монитор қилиб бориш амалиёти кенг ўтказилмоқда.

Шунингдек, Урганч, Нукус, Андижон, Самарқанд шаҳарларида лазер нури ва ультратовуш ёрдамида турли кўз касалликларини компьютер технологиялари асосида диагностика қилиш ва даволаш ишлари амалга оширилмоқда.

Шу фурсатдан фойдаланиб, амалда татбиқ этилаётган диагностика ва даволашнинг мутлақо янги усул ва услубларини, энг замонавий технология ва техникани ҳаётимизга жорий этаётган, беморларимизни даволашда юксак маҳорат ва жонбозлик намойиш этаётган шифокорларимизга барча барчамизнинг номимиздан миннатдорлик билдиришни ҳам қарз, ҳам фарз, деб биламан.

Таълим-тарбия тизимини янги босқичга кўтариш мақсадида анча тадбирлар амалга оширилди.

2013 йилда мамлакатимиз-

да 756 та таълим маскани, муסיқа ва санъат мактаблари, болалар спорти объектлари янгитдан қурилди, реконструкция қилинди ва капитал таъмирланди. Замонавий компьютер синфлари, ўқув лабораториялари, устахоналар ташкил этилиб, зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозланди.

Маълумки, шу йилдан эътиборан мамлакатимизда хорижий тилларни ўқитиш тизимини янада такомиллаштириш дастури доирасида умумтаълим мактабларининг 1-синфидан бошлаб хорижий тилларни чуқур ўрганиш йўлга қўйилди. Бу эса, албатта фарзандларимизнинг жаҳон илм-фани ва маданияти ютуқларини эгаллаши, етук ва малакали кадрлар бўлиб етишиши учун янги имкониятлар очиб бериши билан айниқса муҳимдир.

Жорий йилда 300 мингга яқин бола, жумладан, Оролбўйи худудидан 4 минг 500 нафар ўқувчи ҳамда кам таъминланган оилаларга мансуб 75 минг нафар боланинг ёзги оромгоҳларида имтиёзли дам олиши ташкил этилиб, уларнинг саломатлиги мустаҳкамланди.

Йилдан-йилга кучайиб бораётган бундай амалий ишларимизнинг табиий маҳсули ва натижасини юртдошларимиз, авваламбор, жондан азиз фарзандларимизнинг турли соҳаларда қўлга киритаётган ютуқларида кўришимиз мумкин.

Бу борада баъзи бир мисолларга тўхталадиган бўлсак, Тошкент шаҳрида ўтказилган 47-халқаро Менделеев олимпиадасида юртимиз ўқувчилари биринчи ўринни эгаллагани ҳаммамизга мамнуният етказди.

Ақл-заковат мусобақаси бўлмиш шахмат бўйича жаҳон чемпиони унвонига эришган 8 яшар Нодирбек Абдусатторовни оласизми ёки 5 яшар — эътибор беринг, 5 яшар — жажжи ўғломимиз Исломбек Синдоронинг Осиё чемпиони деган шарафли номга сазовор бўлганини оласизми, қани айтинг, азиз дўстлар, бундай ютуқлар билан фахрланмасдан, гурурланмасдан бўладими?

Мана, яқинда Польшада ўтказилган жаҳон чемпионатида яна бир моҳир спортчимиз — Руслан Нурудинов спортнинг энг мураккаб тури бўлган оғир атлетика бўйича кескин беллашувларда ғолибликни қўлга киритди. Хабарингиз бор, бу паҳлавон йигит «Ўзбекистон ифтихори» деган юксак унвон билан тақдирланди.

Ватанимизнинг шону шуҳратини бутун дунёга тараннум этаётган, сафлари тобора кенгайиб бораётган бундай фарзандларимизни ҳар қанча қўллаб-қувватласак, ҳар қанча эъзозласак, арзийди, албатта. «Обод турмуш йили» деб ном олган йилда қилган катта ишларимиз қаторида янги уй-жойлар барпо этиш алоҳида ўрин тутди.

Бу ҳақда гапирганда, 147 та туманда 10 мингга намунавий

уй-жой барпо этилгани ва бунинг учун аҳолига 1 триллион 400 миллиард сўмлик узоқ муддатли ва имтиёзли кредитлар ажратилганини таъкидлаш керак.

Бизнинг бу ишларимиз нафақат ён-атрофимизда, балки жаҳон ҳамжамиятида ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда. Жорий йилнинг апрель ойида айна шу масала бўйича, шунингдек, ноябрь ойида қуёш энергиясидан фойдаланишга бағишлаб Тошкент шаҳрида ўтказилган халқаро анжуманларда иштирок этган дунёдаги етакчи мамлакатлар ва нуфузли халқаро ташкилотларнинг вакиллари ана шундай уй-жойлар, инфратузилма объектлари билан танишиб, бу ишларга юқори баҳо берганидан хабарингиз бор, албатта.

Фурсатдан фойдаланиб, бундай гўзал ва шинам уй-жойларни бунёд этаётган қурувчиларимизга, бизни бу масалада қўллаб-қувватлаб келаётган Осиё тараққиёт банки, Ислом тараққиёт банки каби халқаро молия институтларига халқимиз номидан ҳар қанча миннатдорлик билдирсак айни муддао бўлур эди.

Қадрли дўстлар!

Ҳозирги вақтда бутун Ўзбекистонимиз, таъбир жоиз бўлса, улкан қурилиш майдонига айланган. Хусусан, вилоятлар марказларини бош режа асосида ривожлантириш мақсадида йирик лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Мисол тариқасида 2013 йилнинг ўзида биргина Урганч шаҳрида 344 миллиард сўмлик қурилиш ва ободонлаштириш ишлари бажарилганини айтиш ўринлидир. Ана шундай катта ҳажмдаги ишлар Қарши, Фарғона, Наманган, Нукус, Жиззах, Шаҳрисабз, Гулистон ва бошқа шаҳарларда, юртимизнинг барча вилоят ва туманларида ҳам давом эттирилмоқда.

Яна бир муҳим вазифамиз — аҳолини марказлашган тармоқлар орқали тоза ичимлик суви билан таъминлаш масаласини оладиган бўлсак, жорий йилда 213 миллиард сўм маблағ ҳисобидан 1 минг 850 километрга яқин сув тармоғи тортилиб, 1 миллион 370 минг нафар аҳолининг сув таъминоти яхшиланди.

Шу билан бирга, Андижон, Бухоро, Навоий, Сурхондарё, Фарғона вилоятларида, Самарқанд, Бухоро, Термиз, Қўқон шаҳарларида айна шу мақсадда 96 миллион доллар қийматидаги 8 та йирик инвестиция лойиҳаси амалга оширилмоқда. Бу эса 365 минг аҳоли учун ичимлик суви таъминотини, шунингдек, оқова сув тармоқларини яхшилаш имконини беради.

Йил давомида автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш, транспорт инфратузилмасини ривожлантириш бўйича улкан ишлар бажарилди.

Ўзбек миллий автомагистралининг 530 километрлик

қисмида қурилиш ва реконструкция ишлари олиб борилди. Бундан ташқари, қишлоқ аҳоли пунктларини боғлайдиган 890 километрдан зиёд ички йўллар ва 200 километрдан ортиқ шаҳар ва посёлка кўчалари таъмирланди.

Кейинги вақтда мамлакатимизда кенг ва раvon йўллар қуриш билан бир қаторда йўловчиларга транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш мақсадида ҳам кўп ишлар қилинмоқда.

Азим пойтахтимиз Тошкентда ва бошқа шаҳарларимизда ўзимизда ишлаб чиқарилган, кўзни қувонтирадиган автобуслар ва энгил машиналар билан бирга, энг замонавий «Мерседес» автобуслари қатнаётганини, кўча ва майдонларимиз қиёфасини бутунлай ўзгартираётган бундай манзарани кўриб, ҳар қандай одам таъсирланмасдан қолмайди, десам, муболаға бўлмайди.

Шу ўринда бир рақамга алоҳида эътиборингизни қаратмоқчиман. Айни зикр этилган тадбирларнинг барчасини амалга ошириш учун ички инвестициялар билан бирга Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки ва Ислом тараққиёт банкининг 3 миллиард доллардан ортиқ маблағини йўналтирганимизнинг ўзи, ўйлаётганми, кўп нарсадан далолат беради.

Дастур доирасида жамиятимизнинг асосий бўғини бўлган маҳаллани обод қилиш вазифасидан келиб чиққан ҳолда, ўзини ўзи бошқариш тизими янада такомиллаштирилди, маҳалланинг ижтимоий-иқтисодий ҳаётимиздаги ўрни ва таъсирини кучайтиришга катта аҳамият берилди.

Авалло, ана шу мақсадда иккита муҳим қонун қабул қилинди. Жумладан, «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонуннинг янги таҳририда ушбу тузилма фаолиятининг ташкилий асосларини такомиллаштириш, аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бўйича унинг ваколат ва вазифалари янада кенгайтирилди.

Хабарингиз бор, шу кунларда мамлакатимизнинг барча худудларида фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови давом этмоқда. Бу сайловнинг айна шу борада янги таҳрирда қабул қилинган қонун асосида ўтказилаётгани айниқса эътиборлидир.

Жорий йилда маҳаллалар худудидан янги гузарлар, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари, болалар ва спорт майдончалари барпо этиш, ички йўллар ва йўлакларни таъмирлаш, кўп қаватли уйлarning атрофини ободонлаштириш бўйича катта ҳажмдаги ишлар амалга оширилди.

Азиз юртдошлар!

Ҳаммамизга аёнки, обод турмушни ҳаётимизнинг файзу фароғати бўлмиш муҳтарама аёлларимизнинг оила ва жамиятдаги фаол иштироки-

сиз тасаввур этиб бўлмайди.

Биз одатда опа-сингилларимизнинг турли соҳалар ривожига қўшаётган катта ҳиссасини тан олиш, уларнинг ҳаётимиздаги ўрни ва ролини ошириш, ҳам сиёсий, ҳам ижтимоий нуфузини кўтариш, оғирини энгил қилиш ҳақида кўп гапирамиз. Лекин мен бу масаланинг бошқа томонига эътибор беришни истардим.

Қачон оила бахтли бўлади? Қачонки, аёл бахтли бўлса.

Қачон аёл бахтли бўлади? Авваламбор, унинг болалари, оила аъзолари, турмуш ўртоғи соғ-омон бўлса.

Қачон аёл ҳаётдан рози бўлади? Қачонки, оиласи тинч, рўзғори фаровон бўлса, эртанги кундан кўнгли тўқ бўлса.

Оилавий турмушда, бир қараганда, кўзга ташланмайдиган, лекин шундай муҳим юмушлар борки — бу кир ювиш ёки овқат пишириш бўладими, бола тарбияси бўладими, умуман, уйни саранжом-саришта тутиш бўладими — бундай рўзғор ташвишларини фақат аёл зоти бажара олади.

Ҳаммамиз яхши биламиз, ҳаёт ташвишсиз бўлмайди, лекин шу ташвишлар камроқ бўлса, энгилроқ бўлса, ана шунда аёл ҳаётдан рози бўлади.

Биз иқтисодийимиз бақувват бўлиб, имкониятларимиз кенгайиб бориши билан, аёлларимизнинг оғирини энгил қилиш масаласига тобора катта эътибор бермоқдамиз. Жумладан, жорий йилда ҳам бу йўлда кўпгина ишларни амалга оширдик.

Мамлакатимиз корхоналари томонидан 310 мингга яқин ошхона ва уй-рўзғор ашёлари ишлаб чиқарилиб, 130 миллион сўмлик ана шундай буюмлар эҳтиёжманд оилаларга бепул тарқатилгани бунга мисол бўла олади.

Айни вақтда маҳаллалар, турар-жой мавзеларида янги хизмат кўрсатиш шохобчалари, нон ёпадиган, кондитер маҳсулотлари тайёрлайдиган цехлар, бозорчалар ва савдо дўконлари, болалар майдончалари, оилавий дам олиш масканлари, гўзаллик салонлари барпо этилди.

Опа-сингилларимизга қулай шароит яратишга қаратилган бундай ишларимизни келгусида албатта давом эттирамиз ва бунинг учун маблағ ҳам, имконият ҳам топамиз.

Бунинг яққол тасдиғи сифатида аёлларни тадбиркорликка кенг жалб қилиш ва уларни қўллаб-қувватлаш мақсадида 2013 йилда тижорат банклари томонидан 117 миллиард сўмдан зиёд кредит маблағи ажратилганини айтиш зарур. Бу эса ўз навбатида қанча-қанча хотин-қизларга ўз ишини очиб, оиласи, эл-юртимиз учун фойда келтириш, ҳаётдан ўз ўрнини топиш имконини бераётганини алоҳида таъкидлаш даркор.

(Давоми 5-саҳифада)

АМАЛГА ОШИРАЁТГАН ИСЛОҲОТЛАРИМИЗНИ ЯНАДА ЧУҚУРЛАШТИРИШ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ ҚУРИШ – ЁРУҒ КЕЛАЖАГИМИЗНИНГ АСОСИЙ ОМИЛИДИР

(Давоми, аввали
1-, 2-, 3-, 4-саҳифаларда)

Муҳтарам дўстлар!

«Обод турмуш йили»да ба- жарган ишларимиз ҳақида ал- батта узоқ гапириш мумкин. Мен бу ўринда диққат-эйтибо- рингизни фақатгина битта кўрсаткичга қаратишни лозим, деб ҳисоблайман.

Дастур доирасида барча манбалар ҳисобидан 6 трилли- он 930 миллиард сўм ҳамда 471 миллион доллардан ортиқ маблағ сарфланганининг ўзи амалга оширган ишларимиз- нинг ҳажми ва кўлами қанча- лар кенг ва улкан эканидан яққол далолат беради.

Фурсатдан фойдаланиб, мана шундай олижаноб ва са- вобли ишга ўз ҳиссасини кўшган юртимиздаги давлат ва нодавлат ташкилотларига, фермерлик ва тадбиркорлик субъектларига, бизга кўмак берган хорижий ва халқаро ту- зилмаларга, мана шу залда ўтирган чет мамлакатларнинг элчилари ва дипломатик вако- латхоналар вакилларига, шу эзгу йўлда сидқидилдан хизмат қилган барча инсонларга ўз номимдан, халқимиз номидан самимий миннатдорлик билди- раман.

Хурматли анжуман ишти- рокчилари!

Энди сизлар билан кириб келаётган янги — 2014 йилга қандай ном бериш ҳақида мас- лаҳатлашиб, фикрлашиб оли- шимиз керак.

Азал-азалдан ҳар қайси ота-она ўз боласининг соғлом ва баркамол, ақл-заковатли, бахтли бўлишини истайди. Шундай фарзандни вояга ет- казиш, унинг ҳаётда муносиб ўрин эгаллашига эришиш — ота-онанинг энг улғу, энг му- қаддас орзуси, десак, айна ҳақиқатни айтган бўламиз.

Биз соғлом деганда, нафа- қат жисмоний, балки маъна- вий жиҳатдан ҳам соғлом бо- лани ўзимизга тасаввур эта- миз.

Мустақилликнинг биринчи йилларидан бошлаб юртимиз- да соғлом она — соғлом бола масаласи давлат сиёсатининг устувор йўналишига айланган- ни, кенг кўламли умуммиллий дастурларимиз доирасида амалга ошираётган улкан иш- ларимиз жаҳон миқёсида ҳам тан олинган сизларга яхши маълум.

Айна вақтда бугунги шид- датли замон, ҳаётнинг ўзи ёш авлод тарбияси борасида ол- димизга янги-янги, ўта муҳим ва долзарб вазифаларни кўймоқда.

Ана шуларнинг барчаси- ни ҳисобга олган ҳолда, ҳар томонлама соғлом авлодни вояга етказиш борасидаги ишларимизни изчил давом эттириш ва юксак босқичга кўтариш мақсадида мен ки- риб келаётган янги — 2014 йилни мамлакатимизда «Соғлом бола йили» деб эълон қилишни таклиф эта- ман.

Кадрли юртодошлар!

Соғлом боланинг дунёга ке- лиши, бақувват бўлиб ўсиб- улғайиши кўпгина талаб ва омилларга боғлиқ эканини ҳаммамиз яхши тушунамиз. Лекин улар орасида шундай ўта муҳим, ҳал қилувчи мезон- лар борки, бу ҳақда алоҳида тўхталишни ўринли, деб била- ман.

Биринчидан, соғлом бола — аввало соғлом ва аҳил оиланинг мевасидир.

Биз оилани ҳаёт давомий- лигини таъминлайдиган, кела- жак насллар тақдирига кучли таъсир кўрсатадиган тарбия маскани сифатида қабул қила- миз. Катталарга ҳурмат, кичик- ларга иззат, одамийлик, меҳро- қибат, ўз Ватанига, халқига садоқатли бўлиш каби олижа- ноб фазилатлар айнан оила муҳитида шаклланади.

Табиики, соғлом боланинг туғилиши биринчи навбатда онанинг соғлиғига боғлиқ. Бўлғуси она илохий неъмат бўлмиш дилбандини тўққиз ой мобайнида ўз бағрида асраб- авайлаб, ёруғ дунёга келтира- ди. Ана шу жараёнда аёл қан- дай кунларни, қандай руҳий ҳолатни бошидан кечирса, бу албатта она вужуди орқали ҳомилага таъсир ўтказиши.

Аёлни кадрлаш, оғир иш- лардан халос этиш, турли касалликлардан ҳимоя қилиш — эр кишининг, бу- тун жамиятимизнинг бурчи- дир. Бу ҳақиқат қуруқ гапга айланиб қолмаслиги учун бар- чамиз жавобгарлиқни сезиши- миз, уни амалий ишларимиз- да намоён қилишимиз даркор.

Бундан хулоса шуки, «Соғ- лом бола йили» давлат дасту- рини ишлаб чиқишда бирин- чи навбатда оналик ва бола- ликни ҳимоя қилиш, оилалар- да соғлом муҳитни кучайти- риш, уларнинг иқтисодий ва маънавий асосларини мустаҳ- камлаш каби масалалар эти- боримиз марказига қўйилиши зарур.

Иккинчидан, соғлом бо- лани вояга етказишда соғ- ликни сақлаш тизимининг ўрни ва таъсири, шу билан бирга, масъулияти катта экани ҳаммамизга яхши аён.

Дастурда оналар ва болалар саломатлигини асрашга хиз- мат қиладиган тиббиёт муас- сасалари — бу скрининг ва перинатал марказлари бўла- дими, аёллар тиббий консуль- тациялари, туғруқхона комп- лекслари бўладими, гинеколо- гия ва патронаж хизматлари, қишлоқ врачлик пунктлари бўладими — уларнинг моддий- техник базасини мустаҳкам- лаш, замонавий асбоб-ускуна- лар, малакали кадрлар билан таъминлаш борасидаги ишла- римизни кучайтириш ўз ифо- дасини топиши керак.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг тавсияларини инобатга олган ҳолда, ҳомила- дор аёллар ва гўдакларнинг ўз вақтида ва сифатли овқатла- ниши, улар учун махсус поли-

витаминовлар, зарур микроэле- ментлар билан бойитилган маҳсулотлар ишлаб чиқариш, болаларни доимий тиббий кўриқдан ўтказиш, турли ка- салликлардан асраб-авайлаш каби тадбирларнинг самара- сини янада ошириш лозим.

Барчамиз яхши тушуна- мизки, соғлом фарзандни тарбиялашда аҳоли, айниса, ота-оналарнинг тиббий маданияти муҳим аҳамият касб этади. Шу сабабли дас- турни шакллантиришда тиб- бий маданиятни оширишга қаратилган кенг кўламли ту- шунтириш ишларига алоҳида ўрин бериш айна муддао бўлади.

Маълумки, мамлакатимизда бўлғуси келин-куёвларни ни- коҳдан олдин тиббий кўриқдан ўтказиш тартиби жорий этил- ган бўлиб, бундан кўзланган асосий мақсад соғлом оила қуриш, соғлом болани дунёга келтириш билан боғлиқ. Лекин, афсуски, инсоннинг ҳаёти, ту- гилажак фарзанднинг тақдири- га бевосита дахлдор бу маса- лага баъзан масъулиятсизлик билан қараш, сохта ва юзак хулосалар чиқариш, тиббий маълумотномаларни сотиб олиш каби ҳолатлар учраб ту- риши барчамизни ташвишга солиши зарур. Айна шу маса- лалар учун, умуман, болалар- нинг соғлом, бенуқсон бўлиб туғилиши учун тиббиёт ходим- ларининг масъулиятини, керак бўлса, жавобгарлигини оши- риш вақти келди, деб ўйлай- ман.

Учинчидан, соғлом бола- ни вояга етказишда таълим- тарбия ва спортнинг ўрни ва таъсири янада кучайти- риш лозим.

Дастурда мактабгача таъ- лим муассасалари тизимини кенгайтириш, уларни замона- вий жиҳозлаш, юқори малака- ли педагог ва мураббийлар билан таъминлаш, болаларни мактабга тайёрлашнинг сифа- тини ошириш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш дар- кор.

Боланинг жисмоний ва пси- хологик ривожланишидаги энг асосий давр — бу бошланғич синф давридир. Ҳаммамиз биламизки, собиқ тузум шароитида бу масалага, аф- суски, етарлича аҳамият бе- рилмас эди. Куйи синфларда дарс бериш асосан ўрта мах- сус маълумотга эга бўлган му- аллимларга топшириб қўйил- ган эди.

Бошланғич таълимнинг ёш авлод ҳаётидаги роли ва аҳамиятини ҳисобга олган ҳолда, бундай номақбул ҳолат- га бутунлай барҳам берилди ва бу вазифани бугунги кунда олий маълумотли, юксак про- фессионал маҳоратга эга бўлган педагог кадрлар бажар- моқда.

Қабул қилинадиган дастур- да бошланғич таълимнинг си- фатини ошириш, таълим стан- дартлари, ўқув дастурлари, дарслик ва қўлланмаларни та- комиллаштириш, илғор педа-

гогик ва ахборот-коммуника- ция технологияларини кенг жорий этиш масалалари ўз ифодасини топиши керак.

Айна пайтда, «Соғлом бола йили»нинг мақсад ва вазифа- ларидан келиб чиққан ҳолда, фарзандларимизда, айниса, қиз болалар ўртасида жисмо- ний тарбия ва спортга меҳр уй- фотиш, соғлом турмуш тарзи- ни тарғиб қилиш бўйича аниқ тадбирларни белгилаб, амал- га оширишимиз лозим.

Тўртинчидан, ҳаммамизга аёнки, фарзандларимизни, янги авлодни соғлом ва бар- камол қилиб вояга етказиш, бу мақсадга эришиш, ҳеч шубҳа- сиз, давлатимиз, жамиятимиз- нинг эътибор марказида тури- ши, олиб бораётган сиёсати- мизнинг устувор йўналиши бўлиб қолиши шарт.

Шу мақсадда бу масалага дахлдор ва мутасадди бўлган қайси соҳа, қайси жараённи олмайлик, уларнинг барчаси- ни ривожлантириш, янги, за- монавий босқичга кўтаришда давлатнинг роли катта экани ҳеч кимга сир эмас.

Шуни ҳисобга олган ҳолда, «Соғлом бола йили» дастури таркибида аввало йиллик ре- жаларни белгилаб олиб, тур- ли соҳа ва тармоқлар, айниса, ижтимоий соҳаларга таал- луқли масалаларни ечиш учун ажратиладиган маблағ бўлади- ми, бугунги кунда замоннинг ўзи талаб қиладиган шароит- ларни туғдириб бериш бўла- дими — буларнинг барчасига эътиборни янада кучайтири- шимиз зарурлиги ўз-ўзидан равшан, албатта.

Шу билан бирга, бу масала бўйича жаҳон миқёсидаги ил- гор, тараққий топган давлат- ларнинг тажрибасини ўрганиш ва юртимизда жорий этиш ало- ҳида аҳамият касб этади.

Бешинчидан, соғлом бола тарбиясида маҳалла ва ижти- моий тузилмаларнинг катта ўрни ва таъсири борлиги ҳақида, ўйлайманки, ортиқча гапиришнинг ҳожати йўқ. Хал- қимизнинг «Бир болага етти маҳалла ҳам ота, ҳам она» де- ган мақолида албатта чуқур маъно мужассам.

Шу нуқтаи назардан қара- ганда, маҳалла оқсоқоллари, диний маърифат ва маънавий- ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар, маҳал- ла посбонларининг жамияти- миз ҳаётида тинчлик ва осой- ишталик, ўзаро ҳурмат ва ҳам- жиҳатлик, ҳушёрлик ва огоҳлик муҳитини мустаҳкамлашдаги масъулияти янада ортади.

Айниса, қиз болаларни тарбиялаш, уларнинг замона- вий билим ва касб-ҳунарлар- ни эгаллашига ёрдам бериш, эрта никоҳларнинг, оилавий низоларнинг олдини олиш, урф-одат ва маросимларни ихчам ва тартибли ўтказиш каби вазифаларни ҳал қилиш- да биз кўпни кўрган, тажриба- ли маҳалла фаолларига таяна- миз.

Ўғил-қизларимизни турли тўғарақларга жалб этиш, кам

таъминланган оилаларга мод- дий ва маънавий ёрдам кўрса- тиш, ўз худудида тадбиркор- ликни ривожлантириш ва яна бошқа масалалар бўйича ма- ҳалла фаолиятини кучайти- риш, уларга янги ваколат ва имкониятлар бериш лозим.

Ўз-ўзидан равшанки, юқори- да баён этилган барча устувор вазифаларни амалга ошириш учун мавжуд норматив-ҳуқуқий базани янада такомиллашти- риш талаб этилади.

Кадрли ва муҳтарам ватан- дошлар!

«Соғлом бола йили»нинг асосий мақсад ва вазифалари ҳақида гапирар эканмиз, хал- қимиз ўртасида кенг тарқалган «**Фарзандлари соғлом бўлур, кудратли бўлур, кудратли элнинг фарзандлари соғлом бўлур**» деган ҳикматли иборани яна бир бор эсга оли- шимиз ўринли бўлади, деб ўйлайман.

Бизнинг мана шу қисқа — йигирма икки йиллик янги та- рихимизда мустақилликка эри- шиш, миллий давлатчилиги- миз, эртанги кунимизни қуришда, юртимизни турли бало-қазолардан асрашда, Ўзбекистонимизнинг ривож- ланган демократик давлатлар қаторига кириши, жаҳон май- донида муносиб обрў топиши- да энг асосий омиллар нима деб сўраса, мен, бошқа мезон- ларни инкор этмаган ҳолда, бир фикрни алоҳида таъкид- лаб айтган бўлардим: бу йўлдаги энг муҳим омил — бу ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан соғлом, ҳеч кимдан кам бўлмасдан, бошини ба- ланд кўтариб яшайдиган, Ва- танимизнинг тақдири ва кела- жаги учун масъулиятни ўз зиммасига олишга, халқимиз интилаётган келажаги буюк давлатни барпо этишга қодир бўлган баркамол авлодимиз, десам, айна ҳақиқатни айтган бўламан.

Ана шу ҳақиқатни эл-юрти- миз чуқур англаб, юрагидан, қалбидан ўтказиб, кенг қўллаб- қувватлаётгани бугунги кунда ўз ҳосили ва натижасини бе- раётгани ва буни бутун дунё тан олаётгани, бизга ҳавас билан қараётгани ҳеч кимга сир эмас.

Биз таянчимиз ва суянчи- миз, гуруримиз ва ифтихо- римиз бўлмиш болалари- мизга, фарзандларимизга ишонч билан, ҳурмат-эъти- бор билан қарашни келажа- гимизга бўлган ишонч, мил- латимизга, халқимизга бўлган ҳурмат-эҳтиром ифодаси деб биламиз.

Мен ишонаман — бугун сиз- лар билан бирга белгилаб ол- ган, «Соғлом бола йили» дас- тури деган ном билан амалга оширадиган барча режа ва ва- зифаларимиз ҳам ана шу эзгу мақсадга хизмат қилади.

Сиз, азизларимни Консти- туция байрами билан яна бир бор табриклаб, барчангизга сиҳат-саломатлик, куч-ғайрат, хонадонларингизга файзу ба- рака тилайман.

ҲАЛОЛ ВА ФИДОКОРОНА МЕҲНАТНИНГ ЮКСАК ЭЪТИРОФИ

Мустақиллигимизнинг 22 йиллик байрами арафасида Президентимиз Ислон Каримов фармонларига мувофиқ мамлакатимиз тараққиёти, ижтимоий-иқтисодий соҳаларнинг гуллаб-яшнашига муносиб ҳисса қўшаётган бир гуруҳ фидойи ва ташаббускор юртдошларимиз Ватанимизнинг юксак унвонлари, орден ва медаллари билан тақдирланган эди. Конституциямиз қабул қилинганининг 21 йиллиги арафасида мазкур мукофотлар ўз эгаларига тантанали равишда топширилди.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида бўлиб ўтган тадбирга шаҳар фаоллари, турли вазирлик ва идоралар раҳбарлари, ижтимоий-иқтисодий соҳалар, қурилиш, транспорт, саноат, ободонлаштириш соҳаси вакиллари, маҳалла, хотин-қизлар кўмиталарининг фаоллари тақлиф этилди.

Тошкент шаҳрининг сиёсий-ижтимоий, маънавий ҳаётимиздаги, давлат бошқаруви, иқтисодий-иқтисодийдаги ўрни ва аҳамияти беқиёсдир. Мамлакатимиз тарихига Обод турмуш йили сифатида муҳрланаётган 2013 йилда пойтахтимизда ҳам кенг кўламли ободонлаштириш, бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Янги-янги ишлаб чиқариш корхоналари, маданий-маърифий, ижтимоий объектлар, спорт иншоотлари, таълим муассасалари, гузарлар барпо этилди. Энг улуғ, энг азиз байрамимиз — Ватанимиз мустақиллигининг 22 йиллиги арафасида Юртбошимиз ташаббуси билан кўхна ва ҳамisha навқирон шаҳарнинг тарихий марказларидан бўлмиш Хадра майдони янада кўркам қиёфа касб этди. Навоий кўча-

сидаги автотранспорт воситаларининг тирбандлиги барҳам берилди. Кўркам болалар майдончаси, ям-яшил майсазорлар, дов-дарахтларга бурканган файзли хиёбон барпо этилди. Кўп қаватли уйларда яшаётган аҳолининг турмуш шароитини яхшилаш, дам олиши учун имкониятларини янада кенгайтириш, Хадра майдонида мўтадил иқлимни таъминлаш мақсадида бу ерда улкан фаввора бунёд этилди. Бу йўналишдаги кенг кўламли эзгу саъй-ҳаракатлар самарасида, Тошкент дунёнинг экологик жиҳатдан тоза ва яшаш қўлай бўлган шаҳарларидан бири сифатида эътироф этилди.

Иқтисодиёт соҳасида амалга оширилаётган ислохотлар Ватанимиз салоҳиятининг тобора юксалиши, кўплаб янги иш ўринларини барпо этиш, халқимиз ҳаёт фаровонлигининг муттасил юксалиб бораётганида асосий омил бўлмоқда. «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акциядорлик компаниясининг реконструкция қилинган Куюв-механика заводи импорт ўрнини босувчи бир неча турдаги эҳтиёт қисмлари-

нинг корхонанинг ўзида ишлаб чиқарилиши мамлакатимиз машинасозлик саноатини янада равнақ топтиришда муҳим ўрин эгаллади.

Тадбирда мамлакатимизнинг иқтисодий салоҳиятини юксалтириш ва ислохотларни муваффақиятли амалга оширишдаги катта хизматлари, кўп йиллик самарали меҳнати билан саноат, транспорт, алоқа ҳамда қурилиш соҳаларини ривожлантиришга қўшган салмоқли ҳиссаси, ижтимоий ҳаётдаги фаол иштироки учун бир гуруҳ юртдошларимизга фахрий унвонлар, орден ва медаллар тантанали тарзда топширилди.

— Президентимиз Ислон Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда миллий анъана ва қадриятларимизни асраб-авайлаш, ўзини ўзи бошқаришнинг ноёб тизими — маҳаллаларнинг ваколат ва имкониятларини тобора кенгайтириш, уларнинг мавқеини юксалтириш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда, — дейди Учтепа туманидаги «Журжоний» маҳалла фуқаролар йиғини раиси, «Шуҳрат» медали соҳиби Бахтинур Саидов. — Бундай гамхўрлик ва эътибор юртимиздаги ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигини, фуқароларо тотувлик, ҳамжиҳатликни асраб-авайлаш, ёшлар тарбияси йўлида доим масъулият ва огоҳликни ҳис этиш, ҳамisha ижтимоий фаол бўлиб меҳнат қилишга ундайди. Мукофотларни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ш.Мирзиёев топширди.

***

Халқимиз маънавиятини юксалтириш, миллий анъаналари-

нинг бардавомлигини таъминлаш, навқирон авлодни она Ватанга муҳаббат, қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш, ёшлар онгу шуурини миллий ҳаёт тарзимизга ёт ва зарарли гоаяр таъсиридан ҳимоялаш маънавий-маърифий соҳалардаги ислохотларнинг асосий мазмун-моҳиятини ташкил этади.

Бугунги мураккаб ва шиддатли замон адабиёт, санъат, маънавият ва маърифат, илм-фан, соғлиқни сақлаш, ахборот, спорт соҳаси фидойилари зиммасига ёшларни «оммавий маданият» таъсири ва ёт гоаяр хуружлардан ҳимоялаш борасида кўплаб масъулиятли вазифаларни юклармоқда. Мамлакатимизда ижодкор зиёлилар, ҳаётини илм-фанга бағишлаган олимлар, маданият ва санъат намояндалари, жонкуяр мураббийлар, спортчиларнинг машаққатли меҳнатини эъзозлаш, ҳар жиҳатдан кўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш, янгидан-янги зафарлар сари руҳлантириш масаласига алоҳида эътибор қаратилиши замирида ҳам айни мақсадлар мужассамдир. Ўзбек Миллий академик драма театрида бўлиб ўтган тантанали тадбирга ёзувчи ва шоирлар, олимлар, тадқиқотчилар, режиссёрлар, актёрлар, мусавирлар, санъаткорлар, журналистлар, жамоатчилик вакиллари тақлиф этилди.

Тантанали тадбирда миллий маданият ва санъатимиз, оммавий ахборот воситалари ривожидан давлатимизнинг доимий эътиборида экани алоҳида таъкидланди. Юртимизда жаҳон андозалари даражаси-

даги санъат саройлари, маърифат масканлари, театрлар, кўрғазма заллари, болалар ижодиёти учун кўркам биноларнинг барпо этилаётгани, мамлакат ва халқро микёсда турли ижодий лойиҳалар, фестиваллар, кўрик-танловлар муваффақиятли ўтказилаётгани бунинг далилидир.

— Президентимизнинг театрларни ҳар жиҳатдан кўллаб-қувватлаш, уларнинг моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш, соҳа ходимлари меҳнатини ҳар жиҳатдан кўллаб-қувватлашга оид гамхўрлигини ўз фаолиятимиз, қундалик ижодимизда ҳис этиб яшаймиз, — дейди Муқимий номидаги Ўзбек давлат мусиқали театри актёри, Ўзбекистон Республикаси халқ артисти Одинахон Нарзуллаева. — Бу биз, санъат аҳлини ёшлар тарбияси йўлидаги масъулиятни доимо ҳис этишга, янада фидойилик билан меҳнат қилишга даъват этади.

Тантанали тадбирда сўзга чиққанлар ҳалол ва фидокорона меҳнатни эъзозлаш борасида кўрсатаётган улкан эътибори учун давлатимиз раҳбарига миннатдорлик билдирди.

Мукофотларни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х.Султонов топширди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Икромов иштирок этди.

Бундай тадбирлар Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятлар, вазирлик ва идоралар, ташкилотларда бўлиб ўтди.

ЎЗА

ВАТАНИМИЗНИНГ ЮКСАК МУКОФОТЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

(Давоми, аввали 1-саҳифада)

Мамлакатимиз, эл-юртимиз олдимизда турган буюк, юксак мақсадлар сари, демократик давлат, эркин жамият, обод ҳаёт қуриш йўлида дадил қадамлар қўйиб, қўлга киритаётган ютуқ ва марралар албатта барчамизга чексиз ғурур ва ифтихор бағишлайди.

Жаҳон миқёсида глобал иқтисодий-молиявий инқироз давом этаётганига, бу инқирознинг чуқур таъсирига қарамасдан, Ўзбекистонимиз тараққиёт йўлида дунёда камдан-кам давлатлар қаторида барқарор суръатлар билан ривож топиб бораётгани бугунги кунда ўзгаларнинг ҳавасини тортмоқда, десам, айни ҳақиқатни айтган бўламан.

Биз қўлга киритаётган ютуқлар, авваламбор, иқтисодий-иқтисодийнинг барқарор суръатлар ва дадил қадамлар билан ўсиб бораётганининг натижасини ҳар қадамда халқимизнинг ҳаёт даражаси ва сифати тобора юксалиб, юртимиз қиёфаси, шаҳар ва қишлоқларимиз янада обод бўлиб бораётганида кузатиш қийин эмас, деб таъкидлади Президентимиз.

Бундай туб ўзгаришларни турли-турли соҳаларда — бу кишлоқ ҳўжалиги, саноат, қурилиш ва транспорт бўладими, таълим-тарбия, соғлиқни сақлаш, илму фан, маданият ва спорт бўладими, бизнес соҳасими,

сизлар меҳнат қилаётган барча тармоқларда, ҳаётимизнинг ҳар қайси бўғинида кўриш мумкин.

Шу билан бирга, ҳеч кимга сир эмас, бундай ривож топиш, тараққиёт йўлида жадал илгарилаб бориш учун авваламбор қанча-қанча оғир меҳнат қилиш, қанча синовлардан ўтиш, керак бўлса, қанча-қанча ақл-заковат, мардлик ва матонат, ҳар биримизнинг ўз жойимизда бизга топширилган вазифани сидқидилдан адо этишимиз талаб қилинади, десам, бу фикрга сизлар албатта қўшилисиз, деди давлатимиз раҳбари.

Бу масалага чуқурроқ қарайдиган бўлсак, биз қўлга киритаётган марраларнинг асосий мезони ва омили — бу биринчи навбатда одамларимизнинг ўзи, уларнинг дунёқароши, кайфияти ўзгараётгани, ким учун, нима учун меҳнат қилаётганини чуқур англаб бораётгани, сиёсий ва ижтимоий савияси ошиб бораётганининг натижаси, десак, айни ҳақиқатни айтган бўламан.

Бугун биз сизларнинг тимсолингизда минг-минглаб меҳнатчиларимизни — миришкор дехқон ва фермерларимиз, саноат корхоналари ва қурилиш майдонларида фидокорона меҳнат қилаётган ишчи ва муҳандисларимиз, меҳрибон устоз-мураббийлар ва домалар, жонкуяр шифокорларимиз, илм-фан, маданият ва санъат, спорт соҳаларидаги ютуқлари билан Ватанимизни дунёга тани-

таётган инсонларнинг энг муносиб намояндаларини кўраимиз.

Булар қаторида халқимизнинг тинч меҳнатини, осойишта ҳаётини кўз қорачиғидек асрашга бел боғлаган, Ватан ҳимоясини ўзи учун касб деб биладиган мард ва жасур ўғлонларимизнинг масъулиятли хизматини алоҳида эътироф этамиз, юксак қадрлаймиз.

Сўнгра Президентимиз Ислон Каримов давлат мукофотларини тантанали равишда топширди.

— Бугун мен сизларнинг очик чехрангиз, бахтиёр кўзларингизни, сизлардаги баланд руҳни кўриб, очигини айтсам, гўёки ўзим ҳам мукофот олгандек хурсанд бўлиб турибман, — деди Президентимиз. — Менинг ниятим, тилагим битта: кўксингизга ярашиб турган бу мукофотлар барчангизга буюрсин, сизларни янги-янги зафарларга руҳлантирсин. Ҳалол меҳнат билан мана шундай юксак қадр топиш, элу юртимиз ардоғида бўлиш барчамизга насиб этсин. Ватанимизни, халқимизни доимо Яратганининг ўзи асрасин! Барчангизга сиҳат-саломатлик, ишларингизга ривож, хонадонларингизга файзу барака тилайман.

Тақдирланганлар юксак эътибори ва гамхўрлиги учун Президентимиз Ислон Каримовга самимий миннатдорлик билдирдилар.

ЎЗА

ТАРАҚҚИЁТИМИЗ ВА ФАРОВОНЛИГИМИЗНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСИ

(Давоми, аввали 1-саҳифада)

Ушбу тарихий санани байрам қилар эканмиз, миллий давлатчилигимиз асосларининг мустаҳкамланиши, ижтимоий-иқтисодий соҳаларнинг изчил ривожланиши, аҳоли турмуш даражасининг юксалиши, мамлакатимизнинг халқро ҳамжамиятдаги ўрни ва нуфузи ортиши — буларнинг барчасида Асосий қонунимизнинг аҳамияти юксак эканлигини янада теран англаймиз.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси байрамининг яна бир муҳим жиҳати, шу куни халқимизнинг эзгу интилишларини ифода этадиган, жамиятимиз ривожига хизмат қиладиган энг устувор йўналишлар белгилаб олинади ва келгуси йилга шунга мувофиқ ном берилди.

Президентимиз Ислон Каримов ташаббуси билан 2013 йил Обод турмуш йили деб эълон қилинган эди.

«Обод турмуш йили» Давлат дастури асосида фуқаролик жамиятини ривожлантириш, тинчлик-осойишталикни мустаҳкамлаш, аҳоли фаровонлигини янада оширишга қаратилган меъёрий-ҳуқуқий база такомиллаштирилди.

Халқимизнинг ҳаёт сифати ва даражасини юксалтириш, маиший шароитларини янада яхшилаш, янги уй-жойлар ва инфратузилма объектларини қуриш, маҳаллаларни обод этиш, ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигини таъминлаш борасида комплекс чора-тадбирлар амалга оширилди. Хотин-қизларнинг ижтимоий фаоллигини янада юксалтириш, орзу-интилишларини кўллаб-қувватлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилишга алоҳида эътибор қаратилди.

Ватанимизни ҳар томонлама обод қилиш, халқимиз янада тинч ва фаровон яшайдиган ҳаёт барпо этиш йўлидаги бундай ишлар изчил давом этмоқда.

Президентимиз Ислон Каримов кириб келаётган янги — 2014 йилни мамлакатимизда «Соғлом бола йили» деб эълон қилишни тақлиф этди. Давлатимиз раҳбарининг бу тақлифи йиғилганлар томонидан гулдурор қарсақлар билан кўллаб-қувватланди.

Тантанали маросим санъат усталари ва ёш ижрочиларнинг байрам концерти билан якунланди.

ЎЗА

Бахтимиз қомуси

Юртимизда Конституциямиз қабул қилинган кун ҳар йили катта тантана билан нишонланади. Нурли келажакимиз кафолати бўлган бу китоб Бош Қонунимиз ҳисобланади. Айниқса, тенгдошларимиз бу китобни ўқиса, ўзларининг ҳуқуқ ва мажбуриятларини билиб олади. Ўзининг ҳуқуқ ва бурчларини, мажбуриятларини англаб олган инсон ҳаётда ўз ўрнини топишда асло қийналмайди.

Шунинг учун юртимизда боғча ёшида ноқ болаларнинг Конституцияга оид билимларни мукамал эгаллашлари учун дарс соатлари ўтилади. Бу жамиятимиз аъзоларининг ҳуқуқий билимларини мустаҳкамлашда илк қадамдир. Ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини билиб олган инсон ҳаётда асло қоқилмайди, ҳуқуқбузарлик, жиноят кўчаларига қадам босмайди.

Бизнинг Тошкент давлат юридик университети қошидаги академик лицейимизда ҳам бу байрамга катта тайёргарлик кўрилди. Ўқувчилар бил-

маганларини билиб, ўрганиб олишди. Лицейимизда Конституция дарслари жуда қизиқарли тарзда, кўргазмали воситалар асосида ташкиллаштирилади. Ўқувчилар билими ҳар хил савол-жавоблар, тест топшириқлари асосида текширилиб, мустаҳкамланиб борилади. Ҳуқуқ фанидан гуруҳлар ўртасида деворий газеталар, буклетлар, рефератлар чиқарилади. Кейин уларни ҳуқуқшунослик кафедраси ўқитувчилари текшириб, голиб ўқувчиларга совғалар берилади. Лицейимизда «Ҳуқуқ билимдони», «Конституция билимдони» каби танловлар ўтка-

Ifixor

зиш яхши анъанага айланган. Бундан ташқари, ҳар йили бир маротаба Тошкент давлат юридик университети-га саёҳат уюштирилади. Талабаларнинг пухта билим олиши учун яратилган шароитларга ҳавас қилса арзийди. Бу ерда талабалар ҳуқуқ соҳасининг барча сир-асрорларини ўрганишди.

Ҳуқуқшунослик соҳаси ривожланиши учун мамлакатимизда жуда катта имкониятлар яратилган. Айниқса, Бош Қомусимизда баён этилган моддалар асосида жуда кўп қонунлар, кодекслар яратилди. Бу ҳуқуқий асослар эса, ҳар бир инсон манфаатларига хизмат қилаётир. Адвокатура институти, суд тизими, прокуратура соҳасида фаолият кўрсатаётган ма-лакали мутахассислар фуқароларимиз манфаатларини таъминлашга хизмат қилишмоқда.

Содиқ Тўраев,
Тошкент давлат юридик
университети қошидаги
академик лицей ўқувчиси

Унинг қалби ўзгача

Чақнаб турган кўзлар, очиқ чехралар қувончли хотиржамлик... Бу даврада янграган романс кўшиқлари барчанинг диққатини тортди.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кунига бағишлаб Тошкентдаги Рус маданият марказида ХХ аср романслари фестивали ташкил қилинди. Фестивалдан кўзланган асосий мақсад юртимизда романсчилик анъаналарини ривожлантиришдир (Ўзбекистонда романс жанри ўтган аср ўрталарида пайдо бўлган). Фестивалда иштирокчилар мусиқий дастурни тақдим этиш билан бирга, ўзбек, рус ва қорақалпоқ тилларида кўшиқлар ижро этишди.

Ҳар йили «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши томонидан «Ўзбекистон белгиси» кўкрак нишони билан маънавиятимиз ва маданиятимиз ривожига қўшган ҳиссаси учун турли соҳа-

лардаги ёшлар тақдирланмоқда. Серижон Жонаҳметов бу мукофот билан 2005 йилда тақдирланган. Мустақиллигимизнинг йигирма йиллиги арафасида эса унга «Шухрат» медали топширилган эди. Ҳозир Серижон Учқудуқ шаҳридаги «Замондош» маданият уйида фаолият кўрсатади. Фестивалдаги галабаси унинг ўз соҳасига бўлган меҳрини янада жўштирди.

— Тенгдошларим ўз истеъдод ва маҳорати билан барчага шодлик улашишдан тўхташмасин, меҳнати ва билими орқали юртимиз равнақида ҳисса қўшишда давом этишсин, — дейди тўлқинланиб Серижон Жонаҳметов. — Бугунги тадбир — бетакрор ва қизиқ танлов. Иштирок-

чиларга ҳар томонлама фойдаланиш ҳамда барчаси романс ривожи учун.

Ҳакамлар томонидан керакли маслаҳатлар берилди. Улар орасида Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артисти Муяссар Раззоқова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Андрей Слоним, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ольга Александрова ва Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийи Галина Ерошина каби устозлар бор. Улар кучли баритон овози билан ҳаммани ҳайратда қолдирган кизилқумлик кўшиқчиларни алоҳида эътироф этишди. Серижон эса ўзининг ажойиб кўшиқлари билан бутун зални бамисоли сеҳрлаб қўйди.

— Саҳнага охириги бўлиб чиққан бўлсам ҳам, анча қийналдим, — дейди танлов голиби Серижон. — Бироқ бу менга яхши сабоқ бўлди.

Tanlov

Ҳар қандай кўшиқчи ҳам саҳнадаги дастлабки ўн сонияда қаттиқ ҳаяжонланади. Бу ҳол ўзимизгагина аён. Лекин бундай муҳитда бўлишнинг ўзи бахт.

Шу вақтда суҳбатимизни тўхтатиб, саҳнага юзланамиз. Нукус, Фарғона ва Тошкентдан келган иштирокчилар ўз истеъдодларини намоён этишмоқда. Мана, ниҳоят узоқ кутилган академик ижро йўналишида голиблар эълон қилина бошланди. Фестиваль ташкилотчиси Ҳусниддин Орифжонов танлов голиблари — Саёда Нортोजиева ва Наврўзбек Маҳмадиевров биринчи ўринга муносиб кўрилганини эълон қилди. Шунингдек, ёш истеъдод эгалари «Ёш ижрочилар», «Умид», «Ўзбекистонликлар томонидан романснинг оммавийлашувидаги хизматлари учун» каби бир қатор номинациялар бўйича тақдирланди.

Людмила ПОЛОНСКАЯ

Yong'in xavfsizligi oyligi

Голиблар аниқланди

Ёнғин хавфсизлиги хизмати ходимлари ўртасида «Аълочи ходим» республика кўрик-танловининг якуний босқичи Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтди. Танлов мазкур хизматнинг тўрт тоифасига мансуб ходимлар, яъни Ички ишлар вазирлиги тасарруфидаги ёнғин хавфсизлиги бош бошқармалари, Навоий тоғ-кон металлургия комбинати ёнғин хавфсизлигини таъминлаш бошқармаси, ёнғин ўчириш штаби гуруҳ бошлиқлари, ҳарбийлаштирилган ёнғин хавфсизлиги отряди командирлари, ҳарбийлаштирилган ва касбий ёнғин хавфсизлиги қисм навбатчи смена бошлиқлари ўртасида ўтказилди.

Ходимларнинг жисмоний шайлиги турникда тортилиш, 100 метр масофага тўсиқлар оша ва 1000 метрга югуриш, ишғол қилиш нарвонидан ўқув минорасининг тўртинчи қаватида кўтарилди каби талаблар асосида баҳолаб турилди. Кўрик-танлов иштирокчиларининг назарий билимларини баҳолашда уларга хизматга оид, ҳуқуқий ва махсус тайёргарликлар, вазирликнинг амалдаги меъёрий ҳужжатлари ва кўрсатмалари асосида ишлаб чиқилган тест саволлари берилди. Тоифалар бўйича худудларда голиб бўлган жами элик саккиз нафар ходим энг сўнгги босқичда ҳам ўзаро куч синашди.

«Аълочи ходим» кўрик-танлови натижаларига кўра ёнғин ўчириш

штаби гуруҳ бошлиқлари ўртасида Бухоро вилояти ИИБ ЁХБ ЁУШ гуруҳ бошлиғи Акмал Умунов биринчи ўринга сазовор бўлди. Иккинчи ўрин Самарқанд вилояти ИИБ ЁХБ ЁУШ гуруҳ бошлиғи Шокир Фозилова ва учинчи ўрин Наманган вилоятидан Мансур Мамажоновга насиб этди.

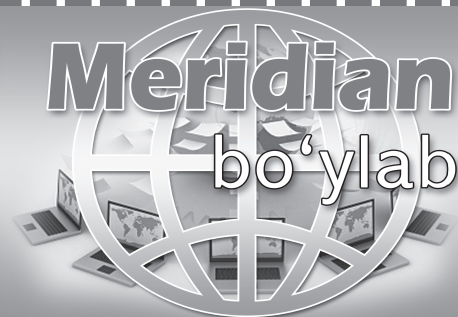
Ҳарбийлаштирилган ёнғин хавфсизлиги отряди командирлари ўртасида Тошкент шаҳар ИИББ ЁХБ 7-ЎХО командири Улғубек Маҳаматжонов «Аълочи ходим» деб топилди. Иккинчи ўрин Навоий тоғ-кон металлургия комбинати ЁХБ 2-ЎХО командири Ваҳожон Йўлдошев, учинчи ўрин Наманган вилояти ИИБ ЁХБ 1-ЎХО командири Муродилла Муллабоев эгаллади. Ҳарбийлаштирилган ёнғин хавф-

сизлиги қисми навбатчи смена бошлиқлари ўртасида «Аълочи ходим» кўрик-танловининг навбатдаги голиби Тошкент шаҳар ИИББ ЁХБ 13-ЎХҚ смена бошлиғи Темур Ҳакимов деб топилди. Иккинчи ўрин Хоразм вилояти ИИББ ЁХБ 4-ЎХҚ смена бошлиғи Расулбек Абдуллаевга, учинчи ўрин эса, Фарғона вилояти ИИБ ЁХБ 8-ЎХҚ смена бошлиғи Анваржон Набиевга берилди.

Касбий ёнғин хавфсизлиги қисми навбатчи смена бошлиқлари ўртасида «Аълочи ходим» деб Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ЁХБ 13-КЎХҚ смена бошлиғи Соатбой Искандаров топилди. Иккинчи ўрин учун баҳсларда Бухоро вилояти ИИБ ЁХБ 5-КЎХБ смена бошлиғи Акмал Фатуллаев голиб бўлган бўлса, учинчи ўрин Самарқанд вилояти ИИБ ЁХБ 11-КЎХБ смена бошлиғи Ботиржон Отақулов эгаллади.

«Аълочи ходим» кўрик-танлови голибларига Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ёнғин хавфсизлиги бош бошқармасининг фахрий ёрликлари ва эсдалик совғалари топширилди.

Сардор ИСЛОМОВ,
ИИБ ЁХББ муҳандиси,
катта лейтенант

Бола бошидан

Буюк Британиядаги «John Lewis» савдо мажмуасига беш ёшли қизалоқдан пул солинган конверт келди.

Конвертда қизалоқнинг савдо мажмуасидаги арча ўйинчоқларидан бирини синдириб қўйгани ва пулни компенсация сифатида жўнатаётгани ҳақида ёзилган хат ҳам бор эди. Икки фунт конвертга турли тасмалар билан ўралган ҳолда солиниб, конвертга эртақ қаҳрамонларининг суратлари солинган. Фейт исмли қизалоқ (хатда исмини ҳам ёзган) қандай ва қачон савдо мажмуасига хатни ташлаб кетгани номаълум. Хат эгасига бутун «John Lewis» ходимлари қизиқиб қолди. Уларнинг сўзларига қараганда, арча ёнида ҳар куни юздан ортиқ болалар бўлади. Шу боис бир неча ўйинчоқнинг синиши ва йўқолиши табиий ҳол. Бундай софдил қизалоқни «John Lewis» маъмурияти қидириб топиб, совғалар билан сийлашга қарор қилди.

Мозаика рекорди

Бирлашган Араб Амирликларида дунёдаги энг катта мозаика терилди.

Табриқномалардан ташкил топган мозаика «Гиннес рекордлари китоби»дан ўрин эгаллади. Мозаика ўлчами — 121 квадрат метр. Расмни девор мамлакатда 1970 йилдан буён ўтказиладиган миллий байрамга атаб қилинди. Мозаиканинг тепа қисмига шиор ҳам ёзилди. Мозаикани ясашда 5,5 минг дона табриқ қоғози керак бўлди.

Замон талаби

Германиянинг Саар туманида тўнғизни отган овчи судга чақириқ қоғозини олди.

Аниқроғи, исми ошкор этилмаётган овчи отган тўнғиз хонакилаштирилган эди. Жонивор эгаси Габи Госсет уни кичкиналигидан боқиб келган. Шу вақтга қадар уй эгасининг ити билан бирга яшаган Лекс исмли жониворни овчи отиб, ўзи билан олиб ҳам кетган. Айни пайтда Госсет газабланиб судга мурожаат қилди. Унинг сўзларига қараганда, Лексда ёввойи ҳайвонга хос одатлар йўқ ва беозор жонивор эди. Бироқ германиялик мутахассислар бунга қарши фикр билдиришди. Уларнинг сўзларига қараганда, тўнғиз хавfli жонивор, уни уйда боқиб бўлмайди.

Буям бир қизиқиш-да

Чилилик мактаб ўқувчиси ўн минг километр узоқликдан шиша идишда сузиб келган хатни топиб олди.

13 ёшли Абраам Каримон хат тилини тушунмагани сабабли, уни ўқитувчисига беради. Хатни 2011 йилда капитан Мэтт Женсен ёзган бўлиб, мактубни топганга катта совға ваъда қилинган эди. Сўнгра у хатни шиша идишга жойлаб, Янги Зеландиядан сувга улоқтирган. Айни пайтда болакай почта орқали капитанни топди. Уларнинг келишувига биноан аввалига капитан Чилига келса, сўнгра болакай меҳмонга Янги Зеландияга боради. Капитаннинг сўзларига қараганда, у шундай шиша идишдаги мактублардан икки мингга яқинини сувга ташлаган.

Интернет манбалари асосида
Жавоҳир КАРОМАТОВ тайёрлади

«ОБУНА — 2014»

Азиз тенгдошлар! Селитни «Turkiston» газетанингиз сиз билан 2014 йилда ҳам ҳаммуҳаббат, ҳамроҳ бўлишни мақсад қилдик.

«TURKISTON» САҲИФАЛАРИДА:

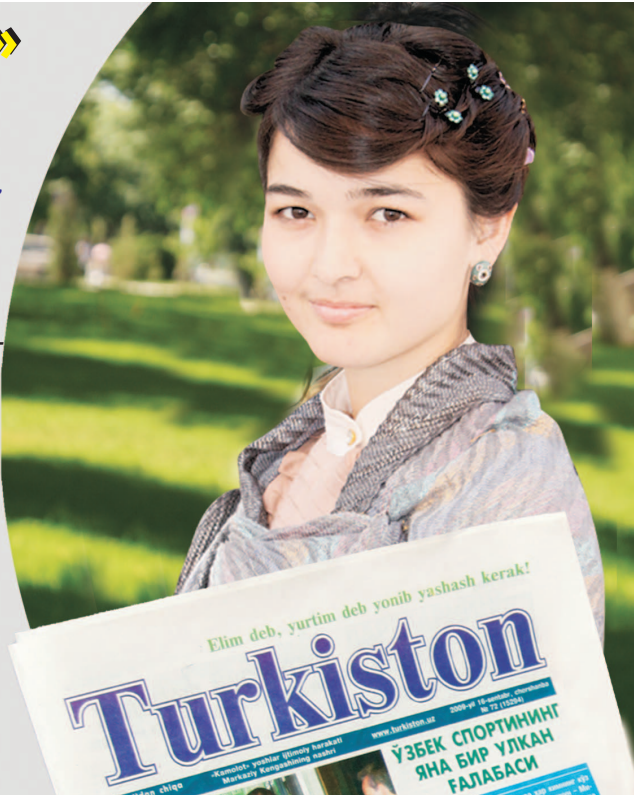
«Камолот» худудида, мамлакатимизда, ёшлар ҳаётида, бутун оламда рўй бераётган қизиқарли воқеалар тафсилоти, долзарб мавзудаги мақола-лар, теша тегмаган гаплар, оригинал лавҳалар, ажабтовур фотолавҳалар, «Шакарханда», «Бешинчи пара», «Амалиётчи», «Талаба», «Табиатнома» сингари саҳифалар, «Ёш ихтирочи», «Сенинг тенгдошинг», «Санъат», «Спорт», «Меридиан бўйлаб», «Калейдоскоп» каби рунклар.

ЙИЛ ДАВОМИДА БИЗГА ЙЎЛДОШ БЎЛИНГ!

ОБУНА ИНДЕКСИ: 203

ИМТИЁЗЛИ ОБУНА УЧУН — 3203

(Изоҳ: камида 9 ойга обуна бўлганлар учун 25 фоиз чегирма мавжуд)

Bayram shukhi

Айёмга хос файзли учрашув

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 21 йиллиги муносабати билан мамлакатимизнинг барча гўшаларида маънавий тадбирлар, давра суҳбатлари, учрашувлар ўтказилмоқда.

Тошкент шаҳар Олмазор туманидаги 111-мактабда шу қутлуғ санага бағишлаб мактаб ўқувчиларининг шоирлар билан учрашуви ташкил этилди. Унда таниқли болалар шоири Турсунбой Адашбоев ҳамда шоир Рустам Мусурмон иштирок этди.

Тадбир аввалида юртимиз ободлиги ва тинчлиги, халқимиз фаровонлиги, мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари ва

қонун устуворлиги, мустақил республикамиз Конституциясининг моҳияти мавзуларида самимий суҳбат бўлди.

Болалар шоири Турсунбой Адашбоев ўқувчиларга Бош Қомусимиз, Ватан ва ота-онани ҳурмат қилиш, эъзозлаш хусусида сўзлаб берди. Ватан, мустақиллик, она тили мавзуларидаги янги шеърларидан ўқиди.

Шоир Рустам Мусур-

мон эса юртимизда болалар адабиётига кўрсатилаётган катта эътибор, болалар шоирлари ва ёзувчиларининг янги асарлари, ушбу асарларнинг ёш авлод тарбиясидаги аҳамияти ҳақидаги фикрлари билан ўртоқлашди.

111-мактаб директори Одина Зияева, математика ўқитувчиси Гулчеҳра Раҳмонова, бошланғич синф ўқитувчилари Лутфия Раҳимова, Феруза Холиқова ижодкорлар билан ўтказилаётган учрашувлар ва жонли мулоқотларнинг таълим-тарбия жараёнига ижобий таъсири ва самараси ҳақида

сўзлаб, Конституция ва адабиёт, ижодкор ва сўз эркинлиги ҳақида фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

2-«В», 3-«А», 4-«А», 5-«Б», 6-«Б» синф ўқувчилари Турсунбой Адашбоев шеърларини ёддан ўқиганларида даврага янада файз кирди. 5-«Б» синф ўқувчиси Ойша Тўрабоева, 5-«А» синф ўқувчиси Дилмурод Абдувоҳидов каби ёш, ҳаваскор ижодкорлар ўз шеърларини йиғилганлар эътиборига ҳавола қилишди.

Назира ТОШОВА,
Тошкентдаги
111-мактаб ўқитувчиси

...жой	→	...	муҳа	↘		↘		↘	Зухра ... (актриса)	↘	Ёввойи буқа	↘		↘	
↘	Юртимиздаги дарё	↘	Ҳинд фильми	↘	Машина-созлар шаҳри	↘	Ҳеч қачон, зинҳор	↘		↘	Тоғли экин хили	↘	Туман (Жиззах вилояти)	↘	Туман (Тошкент вилояти)
↘		↘	Лаҳза, пайт	↘				↘	«Но...» (лори)	↘					Урф-одат, удум
	↘	Орзуга ... йўқ	↘		Лавҳа, эпизод	↘	Турар-жой	↘	Шант, пижонат	↘	Туз (шевада)	↘	Термизий	↘	↘
↘			...	Ии ўрами	↘	Ёмон (форсча)	↘		↘						Игорь (фокусчи)
	Қаҳратон, совуқ	↘	Юк кўтариш қурилмаси	↘						Тоғ (АҚШ)	↘	Ибодул-лаев (бастакор)	↘		
↘					Алоқалор, тегишли	↘									Антик Волга
	Устоз ўқувчиси	↘	Нишли ҳанарот	↘		Намангандаги туман	↘	Дона	↘		Дулоқ, ири	↘	...	йўқнинг юзи йўқ	↘
	Қадимги ёзув	↘			Зўғота, галтак	↘			Юртимиздаги тоғли туман	↘					

Тузувчи: Фахриддин Раҳимов

Барчаси олдинда

Айни кунларда Озарбойжон пойтахти Бокуда оғир атлетика бўйича халқаро гран-при мусобақалари ўтказилмоқда.

Турнирда Ўзбекистон, Хитой, АҚШ, Исроил, Германия, Австрия, Россия, Италия, Туркия, Украина, Латвия, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон каби мамлакатлар вакиллари ўзаро куч синашишмоқда. Юртимиз шарафини Руслан Макаров ва Достон Ёқубов каби спортчиларимиз ҳимоя қилишади. Иккинчи бор ўтказилаётган гран-прида эркаклар 62 ва 69 килограмм, аёллар эса 53-58 килограмм вазн тоифасида иштирок этишади.

Муносиб тақдирландилар

Тошкентдаги «Ramada» меҳмонхонасида оғир атлетикачиларимиз муносиб тақдирландилар.

Уч қарра жаҳон чемпиони, «Ўзбекистон ифтихори» фахрий унвони соҳиби Руслан Нуриддиновга «Cobalt» автомобили топширилди. Жаҳон чемпионатида биттадан кумуш ва бронза медални кўлга киритган Улуғбек Алимов «Йилнинг энг истиқболли спортчиси» номига сазовор бўлиш билан бирга, «Spark» автомобилига лойиқ кўрилди. Шунингдек, Ўзбекистон оғир атлетика федерацияси, Ўзбекистон Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитаси томонидан яна бир қанча спортчиларимиз ва уларнинг мураббийлари дипломлар ва эсдалик совғалар билан тақдирландилар.

Жавоҳир КАРОМАТОВ,
«Turkiston» муҳбири

Биласизми?

БЕШ МЕТР ЮҚОРИГА САКРАШ МУМКИН...

Одам Ерда оёғини тўғри тутган ҳолда кўпи билан бир метр баландга сакрай олади. Масалан, 168 сантиметр бўйли Роберто Карлос 70, 184 сантиметр бўйли Роналду 80-90 сантиметр юқорига сакрай олади.

Ойда эса, одамзот Ердагидан олти маротаба баландроққа сакрай олади. Сабаби Ер билан Ойнинг тортишиш кучи ўртасида фарқ катта эканлигидир.

ЭНГ ЮҚОРИ БОШЛАНҒИЧ ТЕЗЛИК

Шундай автомобиллар борки, улар жойидан шиддат билан кўзғалиб, бир неча секундда тезлигини соатига 100 километрга етказиш қувватига эга. Лекин бу тезлик ҳам космик тезлик олдида ҳеч гап бўлмай қолади.

Сайёралараро космик аппаратларни Ер атрофи орбитасига олиб чиқувчи ракеталар мислсиз бошланғич тезликка эга. Улар Ердан секундига қарийб саккиз километр (аниқроғи, 7,9 километр) тезликда самога кўтарилади.

Шаҳзод АБРАҲМАТОВ тайёрлади

YON DAFTARCHANGIZGA

Туғилган ердан кўнглигиз узилмас,
Юрт кўрганнинг юрти бузилмас.

Ўзбек халқ мақоли

Turkiston

МУАССИС:

«КАМОЛОТ»

ЁШЛАР ИЖТИМОЙ ҲАРАКАТИ
МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Газета Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 2007 йил 19 апрелда № 0242 рақам билан рўйхатдан ўтган.

ISSN 2010-6998

9 772010 699000

Бош муҳаррир:

Ашуrow Салим Тўраевич

Тахрир хайъати:

Баҳодир Фаниев, Меҳриддин Шуқуров (бош муҳаррир ўринбосари — «Turkiston»), Элмурод Нишонов (масъул котиб — «Turkiston»), Ирина Кочергина (бош муҳаррир ўринбосари — «Молодежь Узбекистана»), Елена Калинина (масъул котиб — «Молодежь Узбекистана»), Рустам Қосимов

Навбатчи муҳаррир:

Худойбердиева
Дилбар
Эркиновна

Саҳифаловчи:

Рўзиев
Зафар
Хусанович

Газета тахририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Манзилми: 100083, Тошкент,
Матбуотчилар кўчаси, 32.
Телефонлар:
(371) 233-95-97. (371) 233-79-69
e-mail: info@turkiston.uz

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида, А-3 форматда чоп этилди. Ҳажми — 2 босма табок.
Корхона манзили: «Буёқ Турон» кўчаси, 41.

Индекслар: 203, 3203
Баҳоиси келишилган нархда.

Буюртма Г-1243.
Адади — 8117
Босишга топшириш вақти — 21.00
Топширилди — 00.20
ЎЗА якуни — 22.10

Офсет усулида босилган.

1 2 3 4 5 6